

Slovenski PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 6. V Celovcu 15. junija 1882. XXXI. tečaj.

Pridiga za IV. pobinkoštno nedeljo.

(Kakošna morajo biti naša dela, da bomo kaj zasluženja v nebesih imeli.)

„Gospod, celo noč smo lovili in nič
vjeli“ (Luk. 5, 5.)

V v o d.

Kar se je zgodilo aposteljnem, ki so celo noč lovili in nič vjeli, to se več kristjanom zgodi. Nekateri vse svoje dni terdno delajo, se trudijo in potijo, od samih skerbi nimajo po noči nobenega spanja, in po dnevu nobenega počitka, revščina jih zalezuje, žalost jih tare in vendar nimajo upanja, da bi kedaj v nebesih veselje dosegli. Ko jih bo smert pokosila, bodo s praznimi rokami pred sodbo stopili in vekomaj svojo neumnost preklinjali; zakaj lepo in drago krono bi si bili lahko v nebesih zaslužili, ko bi bili ta težavna dela, pod katerimi zdaj vzdihujejo, na drug način in iz drugega namena storili. Ako hočete vedeti, kakošen da je ta namen, me danes zvesto poslušajte, zakaj prizadeval si bom, vas podučiti, kako da se imate v delavnikih pri svojem delu zadržati, da bote večnega zasluženja vredni postali. Dokler so aposteljni brez povelja svojega učenika ribe lovili, niso celo noč nič vjeli, kakor hitro pa so na njegovo povelje mrežo v vodo vergli, so jih silno veliko vlovili; ravno tako tudi kristjani z vsemi svojimi deli, naj bodo še tako težka, nič ne zaslužijo, če jih ne storijo iz dobrega namena, v imenu božjem. Ako tedaj hočete za svoje domače opravke in vsakdanja dela unkraj groba kaj plačila zadobiti, morate jih

I. v stanu gnade božje doprinašati, in

II. iz dobrega namena ali iz ljubezni do Boga.

V tem obstoji zapopadek mojega današnjega govorjenja; vi pa se pripravite!

I. del.

Ne vse, kar grešnik stori, ni greh, ker on nima gnade božje v sebi; kdor to misli, se grozno moti, in cerkev je to zmoto že zdavnej zavergla. Tudi grešnik zamore z božjo pomočjo kaj dobrega storiti, tako rekoč se na pokoro pripeljati in kaj časnega plačila zadržati. Dobro me zastopite, da sem rekel: časnega plačila, zakaj dokler človek brez gnade božje živi, tako dolgo ne more ničesa storiti, kar bi bilo vredno večnega plačila v nebesih. Najlepše čednosti, katere doprinaša, najostrejša pokora, katero dela, vse težave, katere pri svojih delih prestaja, so za večnost zgubljene in nič ne pomagajo, in sicer samo zato, ker niso v stanu gnade božje storjene.

To je že sv. Pavelj Korintskim kristjanom tako na tanjko razložil, da se med nami ne more nobeden več izgovarjati. Imejte vero tako živo, da bote gore predstavljali in po morju hodili: dajajte ubogajme, kar imate, noter do zadnjega vinarja; postite se, da vas družega ne bo, kakor gola kost in koža; delajte, da vam bo kri izza nohtov silila, za vse to, pravi on, ne bote v večnosti najmanjšega plačila dobili, če imate le en smerten greh nad seboj, kedar to delate.

Marsikdo bi pač rad nad to strašno resnico dvomil, ko ne bi tako imenitnega moža, kakor je sv. Pavelj za pričo imeli. Toda tudi naša pamet nam pravi, da je to gotova resnica; zakaj truplo je mrtvo, kedar se duša od njega loči, čeravno ima še svoje roke, noge in ude; ravno tako je tudi duša mrtva, ki naglavni greh stori, in tako dolgo mrtva ostane, dokler svoje hudobije ne prekolne in je s spokornimi solzami ne umije.

Žalosten primer za to resnico nam je kralj Savelj, ki je štirideset let na kraljevskem tronu sedel in v silno velikih nevarnostih in nesrečah čez Izraeljsko ljudstvo gospodoval, vendar mu je Bog ta dolgi in težavni čas le za dve leti zarajtal. Savelj je dve leti kraljeval, pravi sv. pismo, in zakaj? Zato, ker je le dve leti brumno živel, in ker Bog le tiste dneve šteje, v katerih človek brumno živi. Po teh dveh v brumnosti preživljenih letih je Savelj v grehe zabredel in celih osem in trideset let v njih živel; in vsa ta leta, v katerih je toliko žalosti prestal in toliko težav prenesel, so bila zgubljena, in ker je v tem žalostnem stanju umrl, bile ste še tisti dve leti, v katerih je brumno živel, pozabljeni. Vidite! tako malo za nebesa pomaga, kar človek brez gnade božje stori.

Zdaj pa sami prevdarite, ali za vašo vsakdanja, težavna dela smete kaj plačila v nebesih upati? Da; pa le tedaj, če ste pravični, pravi David, in brez madeža, bode vas Bog poplačal. Na-

sproti pa, če tudi od jutranjega do večernega mraka delate in na svojih rokah kervave žule nosite, če cele noči v molitvi prebudite, nimate v večnosti nobenega zaslužnja, ako ste v smertnem grehu, katerega se še niste spovedali ali se za-nj še ne zadosti spokorili.

Serce mora pred vsem očiščeno biti; če je to ognjušeno ne dopadejo Bogu najboljša dela. Saj tudi mi za najlepše sadje ne maramo, če se nam v umazani posodi pred nas postavi. Zatorej nikar ne žalujte, ve bogoljubne duše: čeravno imate veliko opraviti z izpraševanjem svoje vesti; čeravno vas nekateri po strani gledajo, kedar z veliko skerbjo svojo vest očiščujete, ali čeravno se nič hudega ne zaveste, pa se trudite pred prihodnjim grehom se ovarovati. Na unem svetu bote se čudile, kedaj da ste toliko dobrega storile, in kako ste tako obilno veselje zaslužile; zakaj najmanjša dobra misel, katera se v vašem sercu rodi, vsak zdihljaj, ki na tihem iz vaših ust puhti, bode vam za veliko dobro delo zarajtano. — Vi malo-pridni! pa se tudi ne smete čuditi, čeravno večkrat molite, v cerkev hodite in se postite, da Bog za vse to ne bo hotel pri sodbi nič vedeti; zakaj za vsa vaša dobra dela, katera ste storili od tistega časa, ko ste po svoji dobro storjeni spovedi v smertni greh padli, noter do tistega časa, ko bote spet vredno spoved in pokoro opravili, nimate celo nobenega plačila v nebesih upati. Dobro delati, brumno živeti sicer morate, da si novih grehov na glavo ne nakopljete, vendar plačani ne bote nič za tisto, kar ste brez gnade božje storili; žetve ne bote nobene imeli, če v smertnem grehu še tako pridno delate in sežete. Čist tedaj mora biti človek od smertnih ali velikih grehov, če hoče, da bi njegova dela Bogu prijetna bila, kdor pa ni tako čist, že tako ve, kaj ima storiti, in kje da gnado božjo zadobi. — Zraven tega pa še moramo pri vseh svojih delih na Boga misliti in sveto živeti, ker on tako želi in hoče, kar bomo slišali v

II. delu.

Kakor hitro je bil Peter v imenu Jezusa Kristusa mrežo v vodo vergel, takoj je toliko rib vjel, da se je mreža raztergovala; tako moramo tudi mi vse, kar mislimo, govorimo in delamo, iz dobrega namena, v imenu božjem storiti, ako želimo, da bi kaj zaslužnja imeli.

Marsikateri pravi: „Toliko na tem svetu terpim, toliko žalosti prestajam in toliko revščine prebijem, zato se bom pač vendar v nebesih veselil.“ — Res, ljubi moj! gotovo bi se v nebesih veselil, ko bi le tukaj vse voljno terpel in vse zavoljo Boga prestajal, ali navadno ti samo zato terpiš, ker si ne moreš pomagati, ne pa zato, ker je božja volja tako; res v revščini živiš, pa z veliko nevoljo, ne pa zavoljo Boga, ki te je v tak stan postavil; in svojega premožnega soseda vedno z nevoščljivim očesom gledaš; ti si

tedaj le mučenec tega sveta, ne pa mučenec božji, in svoje plačilo boš dobil že na tem svetu, na unem svetu nimaš nič pričakovati.

Premislite vi otroci! ali ste zavoljo Boga svoje stariše ubogali? Ali ste jim v nadlogah pomagali zato, da bi v nebesa prišli, ne pa le iz navade ali strahu, ker se njihove jeze ali šibe bojite? Če je tako, tedaj vaša pokorščina pred Bogom nič ne velja.

Premislite vi posli! ali ste vse svoje težave Bogu darovali in iz ljubezni do njega prenašali? Ali niste nikoli v svojem sercu godernjali, ker vas je Bog v tako težaven stan postavil? Ali si mislite kaj na nebesa, kedar imate veliko terpljenje, in se spomnite kaj, da za nje služite in terpite?

Premislite vi stariši? ali zavoljo Boga, zavoljo nebes, tako za svojo hišo skerbite, tako pridno na polju delate, tako voljno pot in vročino prenašate, ali se pa morebiti iz drugih namenov trudite — le iz navade, zavoljo posvetnega dobička, ali zavoljo človeške hvale? Če je to, tedaj nikar ne pričakujte pri Bogu zaslužnja, zakaj smert bo vse pokončala, kar je časnega, ker nič časnega ne dohaja v večnost. Spomnite se na nesrečo izraelskega ljudstva in njih žalostnega konca nikar ne pozabite. Več kakor šestkrat sto tisuč jih je bilo, ko so skoz rudeče morje v puščavo prišli; tu so veliko terpeli, neizrečene nadloge prestajali, žejo in lakoto prenašali, in vendar sta le dva izmed njih obljubljeni deželo videla, vsi drugi so v puščavi nesrečno smert storili. In kralj David nam pove vzrok temu, rekoč, da so sicer veliko terpeli, pa nikoli voljno ter so zmiraj v svojem sercu zoper Boga godernjali.

Bog nas obvari take nesreče, da bi se nam tako godilo, kakor Izraelcem, da bi med šestkrat tisučeri in dva zveličana bila; če pa to želimo, moramo se bolj varovati, da svojega plačila v večnosti že na tem svetu ne zapravimo. Ako kmet in rokodelc od jutra do večera delata, pa nikoli na nebesa ne mislita, ako zoper svoj težavni stan godernjata in svoje delo večkrat v imenu hudičevem, kakor v imenu božjem začneta in nehata, tedaj pač ne moreta na večno plačilo upati.

Kako želite vi v tem ali unem življenju kaj sreče imeti, ker pri slehernem delu kolnete in se pridušujete, da človeka groza spreha, če vas sliši. Če so se besede sv. pisma kedaj spolnile, da bo zavoljo jezika več pogubljenih kakor skoz ostri meč pomorjenih, tedaj se morajo nad vami spolniti. Vaše hiše, vaše polje, vašo hosto in vašo živino lahko za pričo kličem, kako da vi preklinjate in se rotite. Vaše otroke, katerih še niste očenaša prav moliti naučili, ste že kleti dobro naučili; in vaše dekleta, ki so svojo nedolžnost obvarovale, pa kletvice se ne varujejo, oh kaka škoda za nje, da se tako omadežujejo; in povejte sami, ali se ne nahajajo taki ljudje, kateri mislijo, da ne morejo nič lepo povedati, da se jim nobena beseda prav ne prileže, če zraven prav debelo ne zakolnejo in hu-

diča na pomoč ne zakličejo; ali takim se vtegne prigoditi, da bodo prišli hudiču v kremplje še vse prezgodaj, in ne bi bilo treba, ga še klicati. Ti ljudje delajo v imenu hudičevem, zato bode jim tudi hudič plačilo dal, vi pa delajte v božjem imenu, pa bote pri Bogu plačilo dobili.

Delajmo tedaj tako, kakor tisti sv. mož, ki je pri vsakem najmanjšem dobrem delu oči in roke proti nebesom povzdignil, in če so ga ljudje vprašali, zakaj da to stori, jim je tak odgovor dal: „Če lovec strelja, dobro pomeri v zverino, katero hoče vstreliti, tako tudi jes pri svojem delu v nebesa gledam in merim, ker jih doseči hočem.“ Amen.

Pridiga za praznik ssv. aposteljnov Petra in Pavlja.

(Sv. Peter in Pavelj vzgled žive vere in goreče ljubezni.)

„Ti si Peter, to je skala, in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklenska vrata je ne bodo premagala.“

(Mat. 16, 18.)

Vvod.

Precej v prvih letih po Kristusovi smerti so začeli ajdovski cesarji kristjane preganjati; mlade in stare, revne in bogate so vklepali, ob glavo devali, na germadi žgali in na vse načine tepli in mučili. Ali vsi ti grozovitneži so konca vzeli in nesrečno smert storili, njih trupla so v črni zemlji segnila, njih duše pa v večnem pogubljenji zdihujejo, kerščanstvo pa se je zmiraj bolj vkoreninilo in zmiraj več ljudi v svoje naročje dobilo. — Krivoverci, ki so potem ljudi z goljufijami slepili in s krivimi nauki motili, ki so napčne in lažljive reči učili in hoteli našo sv. vero zatreti, so že zdavnej v temni jami zasuti in v peklenškem ognju pokopani; kerščanstvo pa je zraslo, kakor mogočno košato drevo, ki po celem svetu svoje veje razprostira.

Tako se še tudi v naših časih najde dosti zapeljivcev in hudobnežev, kateri duhovne sovražijo, sv. zakramente za prazno reč deržijo in na hudiča in na Boga ne porajtajo: ali Bog bo pihnil, in zdrobili se bodo kakor rezušana ilovica, kerščanska cerkev pa bo zmiraj resnična ostala, ker je zidana na terdno rimsko skalo, katere ne bodo ves hudobni svet in ne vsi peklenški duhovi poderli. In ta skala, na katero je katoljška cerkev zidana, je sv. apostelj Peter, glavar dvanajsterih aposteljnov, njemu namreč in nobenemu

drugemu je Jezus izročil ključne nebes rekoč: „Tebi dam ključne nebeske; kar boš na zemlji odvezal, bode tudi v nebesih odvezano, kar boš na zemlji zavezal, bode tudi v nebesih zavezano.“ Tega sv. Petra in njegovega tovariša sv. Pavlja, katerih god danes praznujemo, vam hočem v zgled žive vere in goreče ljubezni postaviti v I. delu; da jih moramo mi posnemati in kako jih naj posnemamo v II. delu.

Sv. aposteljna, vidva pa prosita za me in za moje ljube poslušalce, da bom jes in oni od ljubezni do Boga popolnoma vneti in goreči!

I. del.

Kdor hoče dolžnosti svojega stana natanjko dopoljevati in bližnjega k dobremu opominjati, mora sam sveto živeti in poln kerščanskih čednosti biti. Ako so stariši sami malopridni, kako bi pridne otroke imeli, in ako duhovni sami tako ne živijo, kakor učijo, kdo bi si tedaj njihove nauke k sercu vzel in kdo jih ubogal; zakaj če je oko temno, govori sv. pismo, bode celo truplo temno, in če slepec slepca vodi, oba v jamo padeta. Zato sta sv. Peter in Pavelj, ki sta Kristusovo vero pridigovala, tako lepega in svetega zadržanja bila, da jima največi sovražniki niso mogli nič očitati, in njuna pobožnost se je svetila, da govorim z besedami sv. pisma, kakor zvezde na nebu. Da bote se tega prepričali, hočem vam le nekaj malega od nju iz sv. evangelja povedati.

Kako brumno da je sv. Peter živel in kako bogat je bil na vseh čednosti, lahko iz tega spoznamo, ker je bil za poglavarja vse cerkve postavljen. Njegova vera je bila tako močna in tako velika, kakor nobenega drugega aposteljna ne. Enkrat je namreč Kristus svoje apostelne vprašal, za koga ga ljudje deržijo in kaj o njem govorijo, in oni so mu odgovorili in rekli: „Nekateri pravijo, da si Janez Kerstnik, drugi da si Elija, tretji, da si izmed prerokov kateri in spet drugi govorijo drugače.“ „Za koga pa me vi deržite in kaj vi o meni pravite?“ jih vpraša dalje. In pred vsemi drugimi mu sv. Peter naravnost odgovori: „Ti si Kristus, Sin živega Boga.“ In Jezus sam se je tako rekoč čudil nad njim in je rekel: „Peter! tvoja kri ti tega ni razodela, ampak moj Oče, ki je v nebesih; zato pa ti povem, ti si Peter, to je skalo, in na to skalo bom svojo cerkev zidal in vse peklenške moči je ne bodo premagale.“ Od čudežev, ki njegovo vero pričajo, vam ne bom nič pravil, samo toliko vam opomnim, da je take čudeže delal, da so bolnike na cesto nosili, koder je hodil, in na ktereга koli je njegova senca padla, postal je zdrav.

Ravno tako goreča je bila tudi njegova ljubezen. Ko on ne bil tako zlo svojega Gospoda ljubil, ga tudi ne bi bil zatajil; zakaj iz ljubezni do njega je šel na dvorišče velikega duhovna in iz lju-

bezni do njega je potem ves čas svojega življenja jokal in svoj greh obžaloval. To ljubezen je tudi očitno pokazal, ko je bil od Kristusa vprašan, ali ga ljubi. „Gospod! je odgovoril, saj veš, da te ljubim.“ Sv. Avguštin pravi: „Trikrat je rekel, da ga ljubi, zato ker ga je trikrat zatajil in je tako svoj greh izbrisal.“ — Ljubezen do Jezusa ga je gnala, da se je pustil na križ pribiti in roke in noge z žreblji prebosti, da se je z veseljem od tega sveta ločil in se v nebeški raj k svojemu Učeniku podal.

Ravno take hvale je vreden njegov tovarš, sv. apostelj Pavelj. Komaj je bil spreobrnjen in v kerščanski veri podočen, se je že križem sveta podal ter je ajdom in judom, kraljem in revežem, učenim in neučenim pridigoval; po suhem in po morji, po noči in po dnevi je učil in slobodno rečem, da je več ljudi Kristusu pridobil, kakor vsi drugi aposteljni in učenci. Zato pravi sv. škof Janez Krizostom, da izmed vseh ljudi, kar jih je bilo na svetu, Jezusa nikoli ni nobeden tako ljubil, kakor sv. Pavelj. Koliko je on zavoljo vere terpel nam sam pove: „Od judov, pravi, sem jih petkrat po štirideset, eno menj dobil. Trikrat sem bil s šibami tepen, enkrat kamnjan, trikrat se je z menoj barka razbila, noč in dan sem bil v globočini morja, velikokrat v nevarnostih na vodah, v nevarnosti med razbojniki; velikokrat v lakoti in žeji, v pogostnih postih, v mrazu in nagoti. Kdo tedaj, kdo bi me zamogel od Jezusa Kristusa ločiti? Nadloge? lakota? nevarnost ali preganjanje? Ne, nobena reč, ne življenje, ne smert, ne kraljestvo ne angelji, nobeden me ne bo več od njega ločil.“ In kako zvesto je sv. Pavelj to obljubo deržal, nam je dobro znano, ker je ravno tisti dan, ko sv. Peter, ob glavo djan svoje življenje končal in še po potu, ko je bil k smerti peljan, je dva vojščaka spreobrnil.

Vidite, ljubeznjivi moji! tako živa je bila njuna vera in tako goreča njuna ljubezen; zdaj pa to na sebe obrnimo in pogledjmo, kakošna je naša vera, kakošna je naša ljubezen do Jezusa Kristusa.

II. del.

Pokazal sem vam, kako, močna je bila vera sv. aposteljnov Petra in Pavlja in kako lepo se je v djanji kazala; ravno tako živa, ljubi moji! mora tudi naša vera biti, ako hočemo Bogu dopasti; zakaj vera brez dobrih del je mrtva in nima nobene cene, kakor je truplo brez duše mrtvo in brez življenja. Prazne vere je sicer dosti na svetu, žive, prave vere pa silno malo, in že celo v naših časih. Mi vsi postavim verujemo, da je boljše življenje in kri dati, kakor s smertnim grehom Boga razžaliti in svojo nedolžnost zapraviti, in vendar tako hitro v greh privolimo in se tako kmalu damo v greh zapeljati. — V prvih časih so kristjani z nevarnostjo svojega življenja k službi božji hodili in vendar jih ni bilo treba nikoli v cerkev goniti; zdaj pa jih je veliko, ki bi rajši štiri ure

daleč po vročini šli, kakor bi pol ure v cerkvi bili, ki bi rajši celo noč plesali in pili, kakor celo pridigo poslušali, ki bi rajši desetkrat na tlako šli, kakor enkrat k spovedi. Čemu je takim vera in kaj jim bo pomagala? — Vi verujete, da je pot v nebesa ozek in tesen, in da bo več pogubljenih kakor zveličanih, in vendar tako živite, kakor jih večji del živi in se zmiraj izgovarjate, da tudi drugi tako živijo, kakor vi. — Vi verujete, da moramo ponižni biti, kakor majhni otroci, ako hočemo v nebesa priti, in vendar ste polni prevzetnosti v mislih in besedah, polni nečimernosti v obleki in zadržanji; čemu vam je tedaj vera in kaj vam bo pomagala? — Vi verujete, da bo na sodnji dan vse odkrito in razodeto, kakor pri belem dnevu, in vendar svoje hudobije doprinašate po samotnih in temnih kotih ter mislite Boga ogoljufati in se pred njim skriti. — Vi verujete, da niste nobeno uro pred smertjo varni, in vendar od dne do dne pokoro odlagate in od poboljšanja nočete nič vedeti; čemu vam je taka vera, kaj bo vam pomagala? — Kaj vam pomaga, da verujete na sveto Trojico in na neumerjočnost človeške duše, da znate deset božjih in pet cerkvenih zapovedi, da veste kaj je greh in kaj je čednost, če pa po tem svojega življenja ne ravnate? Ali niste potemtakem hudobnejši, kakor ajdje, ki tega ne vedo? Ali niste hujše kazni vredni, kakor oni? — Vera brez dobrih del tedaj nič ne velja in vas ne bo od pekla rešila.

Morebiti pa, ker se med sedanjim svetom tako malo žive vere vidi, morebiti bomo ljubezni več videli in morebiti v ljubezni sv. aposteljne bolj posnemamo?

Oj, moj Bog! res je, da se ljubezni najde zadosti, pa kakošne ljubezni! Svete, nebeške ljubezni gotovo ne, saj naše zadržanje obilno spričuje, kako malo je sv. ljubezni in kako slabo v vaših sercih gori. Kjer je goreča božja ljubezen, tam je popolnoma čistost doma, tam sramožljivost cvete, tam se ponižnost blešči, tam gorečnost do molitve in do službe božje gori. — Toda kaj bi tukaj pri vas od gorečnosti v službi božji govoril, ker se lahko sleherni pri prvem pogledu prepriča, da ne znate Boga častiti in ga po vrednosti hvaliti. Kje med vami naj ponižnost iščem? Ali pri fantih, ki ne molijo in se še ne odkrijejo več, kedar angeljsko češčenje zvoní ali kedar mimo križa gredó? ali pri dekletih, ki imajo največe veselje v tem, da so prav ošabno oblečene in po novi šegi našopirjene, ne pa v tem, da bi bile krotkega in pohlevnega serca. — Kje naj čistost iščem? Kje bom sramožljivost našel? Ali v samskem stanu, kjer je polno hudičevih najemnikov, ali v zakonskem stanu, kjer se sodomitarski grehi doprinašajo in še hujše Bog žali? Angelj nedolžnosti je daleč od vas zbežal in se joka in zdihuje, ker tako malo za-nj marate in ga tako neusmiljeno od sebe gonite. Pa kdo bi se tudi ne zjokal, ko vidi toliko zapeljivosti in toliko duš na potu pogubljenja. Kamur se človek oberne, povsod se grešno znanje vidi, povsod se nesramne besede slišijo in prav v resnici se dopol-

nuje prerokovanje sv. Pavlja, ki piše svojemu ljubemu učencu Timoteju: „Vedi to, da bodo v poslednjih dneh nevarni časi, zakaj ljudje bodo sebe ljubili — bahači, prevzetneži, preklinjavci, starišem nepokorni, opravljevci, nečistniki, — in bodo bolj ljubili veselje, kakor Boga.“ Vse to se med nami godi in vsega tega je kriva pregrešna, posvetna ljubezen.

Zatorej, ljubi bratje in sestre moje! vi, ki ste še čistega serca, lepo vas prosim, in ko bi moral zmiraj pri vas biti, bi vas vsako jutro in vsak večer prosil, varujte se grešnega poželenja, varujte se priliznjene jezika in premagujte se v skušnjavah. Ozirajte se na sv. Petra ali na sv. Pavlja, koliko sta terpela, zdaj pa v nebesih na visokih tronih sedita in bota na sodnji dan druge ljudi sodila; ravno taka čast pa tudi vas čaka, če ju bote stanovitno posnemali. Amen.

Pridiga za V. pobinkoštno nedeljo.

(Od jeze.)

„Jes pa vam povem, da vsak, kateri se
jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe.“
(Mat. 5, 22.)

V v o d.

Kako daleč da človek sčasoma s svojo hudobijo pride, in kako zlo terdovratnost oslepi in zapelje, nam ošabni farizeji v današnjem sv. evangelju obilno spričujejo. Oni so bili učeniški judovskega ljudstva in so druge ljudi k svetosti napeljevali, pa so vendar bili sami tako hudobni, da so celo sv. pismo po spačenih željah svojega serca razlagali in veliko krivih naukov med ljudi zasejali. Tako postavim, so ubijanje za velik in smerten greh držali, ali jeza se jim ni nič pregrešna zdela, zato pa jim je tudi naš Gospod in Odrešenik tako močno protil, rekoč: „Gorje tebi, ti hinavska, gadova zalega! Vi ste podobni grobom, ki so od zunaj lepi in prijetni, znotraj pa so polni smradu in trohnobe. Ubijanje deržite sicer za greh, jeza pa se vam še pravična zdi; ali jes vam povem, da sleherni, ki svojemu bratu ali svoji sestri hudo želi, bode pri sodbi božji težko obstal; kdor pa svojemu bližnjemu pravi raka ali po našem jeziku šema, je vreden k smerti obsojen biti; kdor pa v jezi svojega bližnjega preklinja, ali mu priimke daje in ga za norca ima, bode v večnem ognju svojo kazen prejel.

Mi vse to slišimo in vemo, in vendar morebiti ni nobenega greha, ki bi bil tako navaden, kakor jeza, ker se pri vsakej starosti,

pri slehernem stanu in pri obojem spolu najde; vse to vemo, in vendar si nič ne prizadevamo, da bi jezo potolažili. Od kod, ljubi moji kristjani! od kod pride to? Jes mislim, da I. od tega, ker malekdo hudobijo te pregrehe in njene žalostne nasledke prav spozna; in II. od tega, ker si malekdo prav in resnično prizadeva, jezo premagati.

Da take nevedne podučim, pokažem danes v I. delu žalostne nasledke pregrešne jeze, in v II. delu, najboljše pripomočke zoper krivično jezo.

Preden pa te nauke razlagam, se vam priporočim za navadno potrpljenje!

I. del.

Iz jeze pride silno veliko hudega, zato nas ne opominja zastoj sv. apostelj Pavelj, z vso skerbjo paziti, da se jeza v našem sercu ne ykorenini; zakaj nobeden ne more dopovedati, koliko škode prinaša jeza človeku na truplu in na duši. — Ni moja misel, vam po versti razlagati bolezni, katere dostikrat iz pregrešne jeze izvirajo, ker njih število je preveliko; nočem ljudi naštevati, ki ječijo na smertni postelji, na katero jih je huda jeza položila, tudi nočem nič spominjati na naglo in zgodnjo smert, katerej je pogostoma vzrok krivična jeza; ker že sv. pismo stare zaveze pravi: „Togota in jeza življenje krajšata.“ (Sir. 30, 26.) Vse to pustim na strani in samo to rečem, da jeza naše življenje stori grenko in žalostno, ker zavoljo te hude navade vsi ljudje pred nami bežijo in se nas ogibljejo. S togotnim človekom noče nobeden veliko opraviti imeti, ker dolgo ne more z njim v prijaznosti živeti. Ko bi tudi vsako besedo natanjko pretehtali, preden jo izrečemo, moramo se vendar zmirom bati, da je on ne bi napačno zastopil in da zavoljo ene besede ne bi velik prepir navstal. Resnično tedaj govori sv. Krizostom: „Boljše je pri divji zverini prebivati, kakor pri togotnem človeku.“

In vendar se taki jezljivi ljudje čudijo in pritožujejo, da na svetu nimajo nobenega prijatelja, da jih vse zaničuje in da nobeden za nje ne mara, daširavno sv. Duh sam pravi: „Kdo bi s človekom, katerega precej jeza zgrabi, prestati zamogel.“ (Preg. 18; 14.) Poslušajte tedaj vi, ki ste jezi podvrženi in zapomnite si, kar Bog sam pravi, da je skoro nemogoče s togotnim človekom v miru prebivati. Kako se tedaj tak more čuditi in tožiti, da, če v katero hišo pride, vsi pričujoči po vratih gledajo in se eden za drugim izmuznejo? Kako se more mož čuditi, da ga žena nima rada, ali žena, da je mož ne ljubi, ako celi dan po hiši vpije in ropoče, kakor da bi bila obsedena? Kako se morejo stariši čuditi, da pri svojih otrocih ne najdejo ljubezni, če so zmiraj jezljivi in nevoljni ter jih vedno zmerjajo in kolnejo? Celo hlapci in dekleta, če so še tako revni in potrebni, so rajši brez vse službe, kakor da bi v taki hiši služili,

kjer jim jezljiv gospodar ali jezljiva gospodinja nobene dobre besede ne privoščí, ter jih zavoljo vsakega najmanjšega pregreska z gerdimi besedami obsuje. „Bolje je pri divji zverini prebivati, kakor pri togotnem človeku“, pravi sv. Krizostom.

Se večo škodo pa jeza na duši naredi. Sv. Jeronim to ob kratkem pove, rekoč: „Jeza vsem grehom vrata odpre.“ V jezi človek ne porajta ne na Boga, ne na vero; sv. zakramente, duhovne ali cerkev preklinjati, se mu nič greh ne zdi; črez svojega bližnjega slabo in lažljivo govoriti, ne vidi se mu nobena krivica; svojo in svojega bližnjega dušo preklinjati, ne zdi se mu nič grešnega, in tako v pol četertinki ure toliko greha stori, da ga skoz sto in sto let pokore skoro ne more izbrisati.

Sv. škof Bazilij pravi: „V jezi ne pozna brat svojega brata, ne oče svojega sina, ne mati svoje hčere; kakor nesrečen ogenj vse okrog sebe požge in pokonča; tako dela tudi razserden človek, da se maščuje nad svojo bližnjo žlahto, nad znanci, prijatelji in sosedí; sleherni mora njegovo jezo občutiti, naj bo žena, otroci ali stariši, njemu je vse enako.“ Tako se je razserdil kralj Savelj nad svojim ljubim sinóm Jonatom in je v jezi vergel sulico za njim, in bi ga prebodel, ko ne bi bil Jonatan zbežal. In tako vidimo tudi med nami, kako da se mož in žena, otroci in stariši, bratje in sestre med seboj prepirajo in véasih do kervavega tépejo, kako se kolnejo in rotijo in eden drugemu vso nesrečo, smert in pekel želijo. Pa saj nisem v stanu vsega povedati, koliko nesreče da krivična jeza na svetu stori, zato mati katoliška cerkev po vsej pravici jezo med poglavitne grehe šteje.

Vas nesrečneže! ki ste v tem grehu zapopadeni, pa vprašam: ali se vam nič ne smili vaša duša, ki se v taki nevarnosti znajde? Ali ne veste, da vas ne čaka družega, kakor večni ogenj, in da bote vsi pogubljeni, ako se ne bote poboljšali. Poboljšajte se tedaj; v ta namen vam podam nekateré pripomočke v

II. delu.

Kako se moramo jeze varovati? bote me vprašali. — On, ki je rekel, da je jeza greh, naš ljubeznjivi Učenik in Zveličar, nam je ob kratkem in lepo povedal, kako da se imamo zadržati. „K meni pridite, je rekel, in od mene se učite.“ (Mat. 11.) K meni pridite vi vsi, ki se v kaki nadlegi znajdete, torej tudi vi, ki ste v jezi zapopadeni in se težko premagujete, pridite k meni in prosite me za posvečujočo milost božjo, in jes vam bom dal milost in moč, da bote tega dušnega sovražnika vselej in gotovo premagali. Pa vaša molitev ne sme biti merzla, ampak goreča in serčna; iz celega serca morate k Bogu klicati, naj se vas usmili, naj vašo slabost podpira in vašo jezo potolaži.

V zgléd vam postavim sv. Jeronima, ki je bil tako jezne na-

tore, da izmed vas nobeden ne tako. Kolikokrat je on na svoje persi terkal, kolikokrat k nebesom za pomoč klical, in vendar je še le črez mnogo let mogel svojo jezo ukrotiti. Tudi vaša molitev mora torej stanovitna biti, in ne enkrat ali dvakrat, temuč večkrat, vsak dan je treba prositi, in še včasih kakošno posebno pobožnost opravljati. Vsak večer, preden greste ležat, se spomnite, da je solnce za gore šlo in da črez noč ne sme nobeden jeze obderžati, in zjutraj, ko vstanete, terdno sklenite, da se ne bote za vsako reč jezili. — Ako vas sovražnik sreča, pozdravite ga, nagovorite ga in podajte mu roko; vsled tega bo veselje v nebesih, pa veselje bote imeli tudi sami v svojih persih; ako greste v cerkev, pomislite, da je vse zastoj, če greste z jeznim srcem, in tako naprej v različnih razmerah.

Drugič pravi naš Zveličar: „Učite se od mene, jes sem krotek in iz serca ponižen.“ On nas je sicer vse čednosti učil z besedo in dejanjem, ali od nobene ni tako naravnost rekel, naj bi se je od njega učili, kakor od ponižnosti in krotkosti, kakor da bi te njegove najljubše in najprijetnejše čednosti bile. Ako tedaj hočemo jezo premagati, spomnimo se večkrat na Jezusa in na njegovo krotkost in pohlevnost. — Kolikokrat je on svoje sv. roke iztegnil, da je nedolžne otročiče blagoslavljal, bolnike ozdravljaj in mertve k življenju budil; na križu pa so mu ravno te roke zvezali in prebodli, kakor najhujšemu hudodelniku, in vendar ni nobene žal besede rekel. — Kolikokrat je svoja sveta usta odperl, da je žalostne potolažil, grešnike posvaril in nevedne podučil; pri sodbi pa so v njegov obraz pljuvali, s pestmi ga za uho bili in po njegovi glavi tolkli, in vendar ni nikoli jeza njegovega milega obraza skalila. — Kolikokrat je s svojimi očmi milo pogledal grešnike in se ljubeznjivo oziral na svoje prijatelje; beriči pa so mu te oči zavezali, topli in ranili, in vendar je molčal in še besede ni rekel. — Njegov obraz se je na Taborski gori svetil, kakor solnce; v sodnji hiši pa je bil ves kervav, opljuvan in s ternjevo krono ranjen, in vendar je voljno terpel, kakor jagnje, katerega k smerti peljejo, in nobenega glasa od sebe ne da.

Spomnite se, ljubi moji! spomnite se na Kristusovo krotkost, govori sv. Krizostom, in tudi vi bote imeli več pohlevnosti, več poterpežljivosti. Vstopite posebno takrat, kedar vas jeza prevzema, vstopite se pred bitko podobo križanega Jezusa, oglejte si njegove kervave rane, poglejte, kako je bil raztepen in kako voljno je vse to terpel; nikoli ni klel, nikoli ni godernjal ali Bogu vzrok dajal; nas pa pogostoma vsaka beseda razžali, in če se le malo vdarimo ali ob kamen spodtaknemo, že kolnemo in kričimo, kakor da bi bil ogenj v strehi.

Oh, nikar tako ne delajte; saj hlapec ni boljši kakor gospod, če je pa naš Gospod grenki kelih pil, zakaj se ga mi tako branimo; če se je našemu Gospodu tako godilo, kaj tedaj hočemo mi? —

Nič ne marajmo, zakaj če bomo Jezusovi tovarši v terpljenji, bomo tudi njegovi tovarši v nebeškem veselji. „Zveličani so krotki, pravi on, ker oni bodo zemljo posedli.“

Pridite torej in učite se od mene, vas še enkrat v Jezusovem imenu pokličem, in ne pripustite, da bi še kedaj jeza v vašem sercu gospodarila. Če pa ste tako nesrečni, da s kom v jezi živite, pokleknite pred kervavo Jezusovo podobo in ne vstanite prej, dokler svojemu sovražniku iz serca ne odpustite. Amen.

Pridiga za VI. pobinkoštno nedeljo.

(Vse posvetno nič ne tekne, ako na Boga ne zaupamo.)

„In njegovi učenci so mu odgovorili: Kako jih bo kdo mogel tukaj v puščavi nasititi s kruhom?“ (Mark, 8, 4.)

V v o d.

Kako lepo je slišati in kako veselo je poslušati od takih ljudi, kakoršne nam današnje sv. evangelje pred oči stavi! Svoje domače so zapustili, svoja opravila opustili in s takim poželjenjem Kristusove nauke poslušali, da so cele tri dni brez jedi in brez pijače pri njem ostali. Ako imate vi nekoliko vere, mora vas sram biti, ker vi se ves teden na Boga ne spomnite, in še ob nedeljah in zapovedanih praznikih komaj po eno tiho mešo vjamete, po poldne pa spet po kupčijah ali po drugih še bolj pregrešnih potih hodite. Vi zmiraj premišlujete, kako bote družino plačali, s čim bote ženo in otroke oblačili, kje bi kaj prislužili in kje kaj pridobili, da bi sebe in svoje preživili, in tako od samih skerbí za truplo in življenje na Boga in na svojo dušo pozabite. Kakor aposteljni, vprašate tudi vi: „Kdo nas bo nasitil, če ne bomo delali, ter se ne spomnite na Jezusove tolažljive besede, da človek ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki iz božjih ust pride. Če vas le mala nesreča zadene, že plakate in se jočete, kakor da bi bilo vsega konec, in se ne spomnite na vsegamogočnega Boga, ki lahko z malo kruhom veliko tisuč ljudi nasiti.“

Zatorej, ljubi moji! ne pripustite, da bi se obup ali nezaupljivost v vašem sercu vgnjezdila ter na njega, ki je studenec vse dobrote, svoje zaupanje postavite.

Kdor se bo njemu izročil, temu ne bo nikoli spodletelo, to bom razložil v I. delu; kdor pa se samo na svoje

prijatelje, na premoženje in svojo moč zanaša, temu se bo slabo godilo, to bom pokazal v II. delu.

Če si hočete kaj zapomniti, tedaj se pripravite, zvesto vse besede poslušajte in jih na se obrnite!

L del.

V obče sicer ljudje od previdnosti božje veliko govorijo, in semtertje slišimo govoriti: „Le na Boga zaupajmo; kar on stori, vse prav naredi.“ Ali če Bog človeka le nekoliko skuša in mu le nekoliko nadlog pošlje, se že nad njim huduje in poln nevolje toži: „Bog je na me pozabil. Oh, kako sem vendar nesrečen, kaj bo še z menoj?“ — Sv. pismo pa vse drugače kaže, kakošno da mora naše zaupanje biti.

David je bil v velikih stiskah in nadlogah in v vedni nevarnosti, svoje življenje zgubiti, vendar on se ni bal, ampak poln zaupanja je k Bogu klical, in Bog je njegovo vpitje uslišal, ga na kraljevski sedež povzdignil in ga za kralja črez vse Izraeljsko ljudstvo postavil. — Ali ozrimo se na revno, zaverženo deklo Agar; ona je bila s svojim sinom vred iz Abrahamove hiše izgnana, le malo kruha in malo vode so jej dali ter jo v nepoznano puščavo segnali. Kar sta imela, sta kimalu pojedla in izpila, potem pa sta od žeje in lakote konca jemala in na ves glas Boga na pomoč prosila; in Bog je njun jok uslišal, in je svojega angelja poslal, ki jima je studenec merzle vode pokazal. — Kdo je preroka Elija v največi lakoti ohranil? Bog mu je vsak dan zjutraj in zvečer po orlu pošiljal kruh in meso. — Danijelja so levom vergli, da bi bil od njih raztergan; sedem dni je bil v smertni nevarnosti in je prestal veliko britkosti. Kdo ga je rešil, kdo mu pomagal? Noben človek, temuč sam Bog ga je iz rok sovražnikov iztergal. — Sv. Pavlju, prvemu puščavniku, je Bog skoz šestdeset let vsak dan po krokarju pol hleba kruha poslal; sv. Genovefo je preživil z mlekom od serne, in tako bi vam še dalje lahko pravil dogodbe v spričevanje, kako veliko skerb da ima Bog za človeka.

„Je že vse prav, bote vi rekli, in vse radi verujemo, kar je Bog svetnikom storil; ali če človek nič ne dela, če se nič ne trudi in ne poti, bode se mu vendar slabo godilo.“ Prav imate, in tudi jes rečem, da mora vsak človek delati in svoje dolžnosti dopolnovati; „kdor ne dela, govori sv. pismo, tudi jedel ne bo“, vendar to, kar pridelate, ne smete sebi, ampak Bogu pripisati in njemu hvalo dati. „Varuj se, je rekel Bog Izraeljskemu ljudstvu, da Gospoda, tvojega Boga, ne razžalili. Kedar bote jedli in se nasitili, kedar bote lepe hiše sezidali in v njih prebivali, kedar bote imeli veliko živine, zlata in srebra in vsega, kar potrebujete, tedaj se varujte, da se serce ne prevzame, in da v svoji prevzetnosti ne rečete: „Moja moč in moja roka je vse to storila in pridelala“; ampak spomnite

se na Gospoda, svojega Boga, ker le on vam da premoženje, in kar potrebujete“.

Te besede naj premislijo posebno tisti, ki se s svojim premoženjem bahajo in svoje revne sosede zaničujejo; če jih pa kaka druga nesreča zadene, v svoji tožbi nobene mere ne vedó. Večkrat sem že slišal nerodne kmete, norca se delati in reči, ko so slabo vino imeli: „Tako je, kakoršnega je Bog stvaril.“ Če pa so imeli dobro vino, se se napihovali in derzno govorili, rekoč: „Tega smo mi pridelali, to je pridelek naših rok!“ Videl pa sem tudi že ravno liste kmete v letih, ko jim Bog ni vina dal, da ga sami tudi niso nič pridelali.

Zatorej ljubljeni moji! delajte, pridno delajte, ali Boga in njegove službe zraven nikar ne pozabite. Če se vam slabo godi, če imate otroke in ne veste, s čim bi jih preživili, s čim jih oblačili, spomnite se na svojega dobrega Očeta v nebesih. On, ki ptičice živi in bele lilije oblači, bode tudi vam oskerbel živež, obleko in streho. On, ki je Egipčevskega Jožefa tako visoko povzdignil in brunnemu Tobiju toliko veselja pripravil, čuje tudi nad vami in brez njegove volje ne pade nobeden las z naše glave. — „Mlad sem bil in sem se postaral, pravi prerok David, pa še nikoli nisem slišal, da bi bil pravični zapuščen ali da bi njegovi otroci kruha stradali.“ Tudi vi in vaši otroci ga ne bote stradali, če bote le brunno živeli in dolžnosti svojega stanu dopolnjevali. — Če pa Boga zapustite, bote padli v časno in večno nesrečo, in ko bi prav noč in dan delali, vam ne bo nič pomagalo, kar vam pokažem v

II. delu.

Sv. pismo nam pripoveduje o dveh osebah, o Ananiju in njegovi ženi Safiri, ki sta kerščansko vero sprejela, svoje premoženje prodala in denar, ki sta ga imela, apostelnom prinesla, pa nekaj sta ga skrivaj shranila in si mislila, da bota na stare dni kaj za poboljšek imela. Ali kaj se zgodi? Ko je sv. Peter njuno goljufijo opazil in njuno nezaupljivost videl, ju je zarotil, rekoč: „Zakaj sta od hudobnega duha pustila svoja serca ogoljufati; vidva se nista človeku, ampak samemu Bogu sta se zlagala in zato vaju strašna kazen čaka.“ Pri tisti priči sta mrtva na tla padla, vsa črna postala ter so ju pokopali. Vidite, kaj je njima pomagalo njeno bogastvo? kaj njuni denar, katerega sta vtajila? Nesrečna sta postala na tem svetu, še bolj nesrečna pa na unem svetu. — Tako so tudi med nami v vsakem kraju nekateri videti, ki od jutranje zarje do večernega mraka terdno delajo, noben sopraznik v cerkev ne grejo zavoljo straha, da ne bi kaj dela zamudili, in še v nedeljo, kedar gredo v cerkev, imajo glavo polno posvetnih skerbi, in vendar težko izhajajo in nič jim ne gre prav od rok. Od kod pride to? Od tod, ker ne delajo z Bogom ter njegovega blagoslova nimajo.

Nikar tedaj ne stavite na posvetne reči svojega upanja, zakaj

vse, kar je na svetu, mine, kakor v zraku dim, katerega veter razkropi. Ne zanašajte se na svoje bogastvo, katero je tako minljivo; tisučero nesreč vam ga zamore danes ali jutre iztergati in vam beraško palico v roke dati. Marsikateri je še zvečer imel lepo hišo, zjutraj pa je bil berač neimajoč družega, kakor kup pepela. Marsikateri ima še letos vsega zadosti, drugo leto pa mu bo vsega pomanjkovalo.

Ne zanašajte se na svojo lepoto, ne na svojo moč, zakaj lepota mine, kakor rožica na polji, ki zjutraj cvete, zvečer pa ovene in drugi dan se v ogenj verže. Poznal sem zale mladenče, ki so si dolgo življenje obetali, ali smert jih je že davno pokosila in zdaj v črni zemlji počivajo; poznal sem device lepega obraza in berhke postave, ali neusmiljena smert jih je že davno podavila in v temno jamo položila. — Ne zanašajte se na veselje, v katerem zdaj plavate, zakaj kmalu bo ga konec. Koliko je že bilo takih posvetnežev, ki niso nobene pridige poslušali, nobenega spovednika ubogali in v svoji dobri volji se iz najsvetejših reči norca delali, ali na smertni postelji, ko se jim je večnost odpirala, odperle so se jim tudi oči ter so se kesali in jokali, da bi bili kamen omehčili, in s težko vestjo in z veliko obupnostjo so se iz tega sveta ločili. — Ne zanašajte se na svoje prijatelje, ki so slabi in nestanovitni, kakor vi, zakaj morebiti bote se kmalu morali vi od njih ali od vas ločiti, in če se Bogu zamerite, vas vsi vaši prijatelji, naj bodo še tako mogočni, ne bodo mogli od večnega pogubljenja rešiti. Ne zanašajte se na svoje življenje in ne obetajte si veliko lét, zakaj naši dnevi so sešteti in naše življenje je kratko, kakor ponočne sanje; vsak dan, vsaka ura, vsaka minuta vtegne biti zadnja v našem življenji.

Res je tedaj, kar sv. Janez pravi, da tukaj na zemlji ni nič stanovitnega, da svet ob kratkem mine in vsa njegova podoba, in le tisti, ki voljo božjo stori, ostane vekomaj.

Ljubi moji! nikar se tedaj v posvetne reči ne zaljubite. Kaj čaka nečistnika? kaj pijanca? kaj oderuha? Kaj drugo, kakor večni peklenski ogenj. Skerbite le za svojo dušo in zaupajte na Boga, vse drugo vam bo zastonj dano, in tedaj bote srečno živeli, srečno umerli ter največo srečo unstran groba dosegli. Amen.

Pridiga za VII. pobinkoštno nedeljo.

(Od sv. škapulirja in od svetinj.)

„Varujte se lažnjivih prerokov, ki pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi.“ (Mat. 7, 15.)

V v o d.

Malo ne v slehernem kotu se znajdejo taki ljudje, ki znajo lepo in prijetno govoriti, in imajo vedno polna usta sladkih besed; ki se z vsakim pobratijo in vendar niso nikomur brat ali prijatelj; ki vam vse prav dajejo in vse po vaši volji storijo, se smejiijo, kedar se vi smejite in se jočejo, kedar se vi jočete; ki bi se radi vsem dopadli in nikomur ne zamerili, — pa le na videz, ker so polni hujše, kakor farizejske hinavščine. S hudobnimi se taki ljudje pogovarjajo od gerdih, z brunnimi pa od svetih reči; s pijanci popivajo in s treznimi se postijo; goljufom pomagajo, prevzetneže pa hvalijo, pa le zato, da bi svoje želje nasitili ali svoj dobiček dosegli. Oni deklicam pravijo, kako da jih ljubijo, kako jih radi imajo, da brez njih ne morejo živeti, ter tako s svojim medenim jezikom njih serce premotijo in njih nedolžnost umorijo; fante pa razvadijo, pohujšajo, zoper stariše podpihujejo in jim vso vero odvzamejo; zakonske vznevirijo in gorečo bakljo jeze in sovraštva med nje veržejo, ženi se prilizujejo, moža pa zoper njo šuntajo, ter tako cele soseske v prepir in nesrečo spravijo. Pred takimi ljudmi svari Jezus, ko opominja: „Varujte se lažnjivih prerokov, ki pridejo k vam pohlevni in krotki, kakor ovce, od znotraj pa so doreči volkovi. Njih namen in njih veselje je, vas pogubiti in zapeljati.

Sicer nauk zdaj opustim, čeravno težko in nerad, ter vam hočem nekaj drugega povedati. Danes je škapulirska nedelja, zakaj v pretečenem tednu, kakor vam je znano, je bil praznik matere božje sv. škapulirja, zavoljo tega sem danes namenjen od sv. škapulirja in od svetinj, ki se navadno okoli vrata nosijo, nekatere nauke vam na serce položiti. Nekateri na te reči celo nič ne deržijo, drugi pa imajo od njih vse napačne zapopadke.

Škapulirji in svetinje so v katoljski cerkvi od nekdanj vnavadi; veliko brunnih in svetih mož jih je spoštovalo in v časti imelo, zatorej tisti niso brez greha, ki jih zaničujejo, od tega v I. delu; derzno na nje zaupati ali skoro bolj kakor na Boga na nje zaupati, pa tudi ni prav in ni brez greha, od tega pa v II. delu.

Marija, prijateljica moja! te prosim s Salomonovimi besedami, pridi, nikar se ne mudi in pomagaj mi; vi pa me zvesto poslušajte z navadno pazljivostjo.

I. del.

Dosti kristjanov se nahaja, kateri se iz bratovščin norca delajo ter svetinje in podobe svetnikov za škodljivo in nevarno, škapulirje pa za prazno in nespametno reč deržijo; ali to so lažnjivi preroki in bojte se jih. Od kod da so ti ljudje in kakošen namen imajo, koliko so jih že zapeljali in koliko škode so kerščanski veri storili, pove nam zadosti in jasno žalostna skušnja pretečenih časov. Ni še ravno veliko čez petdeset let, (govorjeno l. 1838.) kar so nekateri modrijani hoteli staro vero in stare navade popolnoma zatreči, in vse po svoji glavi in po svojem umu predelati. Cerkev jim je bilo preveč, torej so jih zapirali in podirali z lepa in gerda, to jim je bilo vse jedno; samostane, v katerih je veliko revežev in veliko žalostnih našlo pomoč in tolažbo, so prepovedali; menihe, ki so s svojo molitvijo božjo jezo tolažili in toliko grešnikov na pravi pot pripravili, so po svetu razgnali; brumne nune, ki so se zapeljivem svetu odpovedale in svoje devištvo nebeškemu ženinu obljubile, so razgnali in zapeljivosti sveta v roke dali. Bratovščine so ostro prepovedovali, sv. rožni venec, katerega je toliko svetnikov molilo, so za neumnost in celo za malikovanje deržali, in svetinje in škapulirje, so rekli, ne nosi nobeden pameten človek. Veliko so jih s tem preslepili, veliko so jih, zlasti po mestih zapeljali, in celo po hribih in dolinah so bili njihovi strupeni nauki razneseni. — Njih nauki so bili: da ubogati ni treba, in da si naj sleherni sam pravico sodi; puntali in vzdignili so se zoper duhovsko in deželsko gosposko in so hoteli brez nje živeti; hudo triindvajset letno vojsko so začeli, katera je brez števila ljudi pobila, cela mesta in vesi požgala, rodovitne njive in lepe travnike v puščave spremenila in vso zemljo s kervjo napojila: vendar njih goljufne vere ni mogla popotiti, ker še zmiraj naprej tli in njeni žalostni nasledki so tudi v naših časih videti.

Ljudje sami pravijo in spoznajo, da včasih niso toliko učili, kakor zdaj, in vendar vse nič ne izda. In kaj tudi učenost pomaga, naj bo še tolika, ako je serce preveč spačeno? Naj se duhovniki še toliko trudijo, kaj pomaga, ker jih malokdo posluša in še manj uboga. Ali je morebiti zdaj, ko ljudje na bratovščine, na škapulirje in svetinje nič ne deržijo, več sramožljivosti na svetu, kakor nekdaj? Stari možje nam povedó in stare bukve nam poterdijo, da ni bilo nikoli toliko razuzdanosti in toliko očitne nesramnosti, kakor zdaj. Moški so bili bolj pošteni, kakor so zdaj, ko nimajo nobene vere, nobene odkritoserčnosti, in le na posvetno veselje mislijo; ženske niso tako razkuštrane k poroki hodile, ko so škapulirje nosile, kakor

zdaj hodijo; takrat so imele venec na glavi, še lepši venec pa je v njihovem deviškem srcu cvetel, zdaj pa so neveste nečimerno nališpane, njih srca pa so vsa osmrajena in polna gujusobe. Kedaj je bilo slišati o tolikih bojih in prepirih, kedaj o tolikih goljufijah in tatvinah, kakor zdaj skoro sleherni teden slišimo?

Vidite, preljubi kristjani! tako daleč pridejo, ki pravo, živo vero zapustijo, po svojem nagnjenju živijo in nočejo kerščanskih nauk ubogati. Cerkev je zmiraj učila, da je dobro, podobe svetnikov ali svetinje imeti in škapulirje nositi, ali posvetneži se temu nauku zoperstavljaajo in se čez vse to le posmehujejo, in koliko so že s tem škodovali, sem vam ravno povedal. — Marsikatera deklica, ki je v hude priložnosti prišla, se je spomnila na čisto devico Marijo, katere škapulir je na svojih persih nosila, ter se je premagala in čistost svoje duše ohranila. — Marsikateri mladeneč, ki je bil od skušnjav nadlegovan, je poljubil Marijino podobo, katero je na svojem srcu imel, ter se je zatajil in svoje počutke ukrotil. — Marsikateri gospodar, ki zdaj na svojo dušo popolnoma pozabi, se je včasih še vendar na Boga spomnil in se njemu priporočil.

Nikar tedaj ne poslušajte krivih prerokov, ki svetinje ali škapulirje zaničujejo. Toliko ljudi je že bilo na svetu, ki so jih v časti imeli in z velikim zaupanjem nosili, ter so brumno živeli in veliki svetniki postali; cerkev sama nam jih vedno priporoča, zakaj bi se jih torej mi sramovali, zakaj ne bi mi nič na nje porajtali?

Toda naše zaupanje v svetinje in v škapulirje mora biti pametno, brez vraž, brez praznih ver; od tega pa - v

II. delu.

Nekateri, ki so škapulirje in svetinje nosili, so v strašno zmoto padli ter mislili, da jim ne more nobena reč škodovati, ako imajo blagoslovljen škapulir ali blagoslovljeno svetinjo pri sebi; terdno so verovali, da ne bodo vtonili, če v vodo skočijo, da ne bodo zgoreli, če se v ogenj veržejo, da jih sploh ne more nobena nesreča zadeti in se jih nobena bolezen prijeti. Kako zelo da so se ti motili, lahko sami sprevidite, če ste zdrave pameti; zakaj kdor se radovoljno v nevarnost poda, bode v nevarnosti konca vzel, in sv. pismo govori: kar hoče samo pogubljeno biti, naj bo pogubljeno. Brez potrebe Bog ne dela čudežev, zato je zapisano: „Ti nimaš Gospoda, svojega Boga, skušati.“

Drugi še bolj neumni so menili, da človek, kateri škapulir ali podobo kakega svetnika okoli vrata nosi, ne more pogubljen biti, naj živi kakorkoli hudobno; zavoljo tega so siromaške odirali, brumne zaničevali in prave spokornike zasmehovali; največe nesramnosti so doprinašali in najhujše krivice jim niso težke vesti delale. Kako nespametni so ti bili, lahko sami spoznate, če tudi niste posebno učeni; zakaj tako misliti in na milost božjo grešiti, je vse eno.

Kdor hudobno živi, pa brez pokore hoče v nebesa priti, je ravno tako neumno, kakor tisti, ki oves seje in hoče pšenico žeti; brez resničnega poboljšanja tudi ni resničnega odpuščenja grehov, in nebeško kraljestvo govori Kristus, silo terpi, in le silni ali tisti, ki si veliko prizadevajo, ga dosežejo, ne pa tisti, ki same norčije in posvetne kratkočase uganjajo.

Nič bolj pametni tudi niso bili tisti, ki so škapulirje in svetinje ali podobe svetnikov iz tega namena nosili, da bi jim bila smertna ura razodeta, da ne bi brez sv. zakramentov umerli in da bi jim na zadnjo uro Marija nasproti prišla. — Kdor preveč upa, pravijo, slabo upa, in tako se je tudi njim godilo. Umerli so, in smert je prišla ob uri, ko so se je najmanj nadjali, ali je bila srečna ali nesrečna, ne ve nobeden človek. Če so v milosti božji umerli, blagor jim, ker se zdaj neizrečeno veselijo; če pa so bili v stanu smertnega greha tje poklicani, gorje jim, ker tedaj jih Marija ni mogla rešiti in vsa truma svetnikov božje pravice ne omehčiti.

Ali kaj bi se pri teh krivih zapopadkih dalje mudil, ker dobro veste, da hlapec nima več zapovedovati, kakor njegov gospodar in da svetniki nimajo več oblasti, kakor Bog. Kdor tedaj na svetinje ali škapulirje ravno toliko zaupa, kakor na Boga, je malikovavec in nevernikom podoben. Katolijska cerkev v Tridentinskem zboru razločno pove in uči, da je dobro podobe in svetinje imeti ali jih nositi, pa ne v malikovanje temuč v živ spomin njih lepih čednosti in v pripomoček, da ležej po njih svetih stopinjah hodimo in njihovo življenje posnemamo.

Ravno to hočem reči tudi od bratovščin; ni vsaka bratovščina za vsakega in vsak za vsako bratovščino; zatorej mora človek dobro premisliti, ali bo zamogel deržati, kar obljubi. Nekateri ljudje se sploh radi v veliko bratovščin zapišejo in si veliko molitev na glavo navlečejo, pa le malo jih deržijo in opravljajo; da bote v tem kaj dobrega storili, je boljše, če se o tem s svojim modrim spovednikom ali duhovnom posvetujete in njega ubogate. — V zadnjih letih so bile po usmiljenju božjem nove podobe priporočene in nove bratovščine vpeljane, in rimski papeži so jim velike odpustke obljubili in podelili, ali ker je mlačnost prevelika in je zraven pogostna spoved naložena, nimajo ljudje nobenega veselja ter v svojem spanji naprej spijo.

Vendar o bratovščini pripovedovati ni moj namen; kar sem mislil, sem razložil in pokazal, da namreč tisti, ki se iz škapulirjev ali svetinj norca delajo, Boga žalijo in Mariji in svetnikom spodobno čast kradejo. Videli pa ste tudi, da ue smete deržno in preveč upati; ampak sv. škapulir in svetinje imejte in nosite po nauku sv. cerkve, v spomin svetnikov in v pripomoček brumnega življenja; posnemajte njih lepe čednosti, priporočajte se njihovi prošnji in tedaj bote imeli vselej, posebno nad Marijo mogočno pomočnico; po

njenem vzgledu živite sveto, trezno in čisto, tedaj bode se na smertni postelji ona za vas vojskovala in vas v naročje Sina pripeljala. O Marija, usliši nas! Amen.

Pridiga za VIII. pobinkoštno nedeljo

(Od krivičnega blaga.)

„Ali ne veste, da krivičniki ne bodo kraljestva božjega dosegli?“
(I. Ker. 6, 10.)

V v o d.

V revščini in v bolečinah se človek rodi, nag zagleda luč sveta, in slab je od kraja, kakor mlado cvetje, katerega vsaka najmanjša slana posmodi, v revščini se spet od zemlje loči in do nagega ga slečejo, ko ga v temno jamo zagernejo: in vendar kako neizmerna je naša skerb za posvetno blago, za denar in časno premoženje, kako slaba pa je naša skerb za večno srečo in za zveličanje naše duše! Noč in dan se človek trudi in peha in nobenega počitka nima, na nebesa pa pogostoma še enkrat v tednu ne misli; le po zemlji so njegove oči obrnjene, ali neumnež ne pomisli, da ga bo naglo smert zgrabila in v večnost postavila. Daj račun od svojega hiševanja, bode strašno nad njim zagermelo; daj račun od službe božje, katero si zavoljo posvetnih reči mudil, od otroške izreje, katero si zavoljo lakomnosti v nemar pušča in od svojega trupla, katerega si zavoljo dobička pušča omadeževati. Ali še ostrejši račun čaka tiste, kateri s svojimi rokami po tujem blagu segajo ter skrivaj ali pa očitno svojemu bližnjemu škodo narejajo; kateri reveže in siromake odirajo in z goljufljami svoje premoženje množijo in skupaj spravljajo. Od takih pravi sv. Pavelj, da ne bodo kraljestva božjega dosegli. — Od krivičnikov hočem tudi jes danes govoriti, ter vam bom povedal:

I. kaj da se pod krivico ali krivičnim blagom zastopi, in

II. kako zlo morate skerbeti, da se med vašim premoženjem nič krivičnega ne znajde.

Vsi, ki ste tukaj pričujoči in imate v tej reči lahko ali težko vest, me zvesto poslušajte, da se bote potem vedeli dobro zadržati.

I. d e l.

Krivično blago imenujemo vse tisto, do česar nimamo nobene pravice in kar brez privoljenja našega bližnjega in v njegovo škodo

sebi prilastimo. — Hišnik v današnjem sv. evangelju je služil pri nekem bogatem gospodu, od katerega je vsako leto svoje plačilo dobival. Ali on s tem ni bil zadovoljen, ampak je zapravljaj gospodarjevo blago in še druge k temu napeljeval. Da to ni bilo prav, pač sami spoznate; to je bila goljufija in gospodu se je s tem krivica godila; zato mi menda ni potrebno bolj na tanjko razlagati, kaj da se pod krivičnim blagom zastopi.

Če tat v tujo hišo zleze in pokrade, kar mu v roke pride; če kmet od njive svojega sosedu eno brazdo za drugo odreže, ali če si slabo mero in pičlo vago bogastvo pripravlja; če zapravljivec na posodo jemlje in nič ne plača; če gospodar najemnikom in poslom zasluženno plačilo odterguje; če se žlahta s krivimi prisegami in pravadami za premoženje poskuša; če kdo najdene reči ne da nazaj, čeravno ve, čegava da je; — sleherni od teh se krivice deležen stori in ne bo nebeškega veselja dosegel, dokler tega popolnoma ne popravi.

Pa še drugo vprašanje vam zdaj postavim; namreč: Ali deržite to za greh, ako človek kaj majhnega vzame ali kako malo škodo naredi, postavim: če kde sadje krade, ali črez njive hodi, mlada drevesa seka in svojo živino po tuji travi pase; če otrok svojim starišem žito izmikuje, če posel živino neusmiljeno tepe; če oštir vodo med vino meša, pa ga vendar ne toči ceneje? — Da se med vami dobijo taki, ki tega ne deržijo za greh, ter se še morebiti nikoli niso pri spovedi obtožili, tega mi ne bote tajili; toda jes vas hočem prepričati, da se vam bodo tudi zavoljo takih majhnih krivic nebeška vrata zaperla.

Zakaj 1. marsikateri je ubog in reven, si s kervavimi žulji svoj kruh služi, mora veliko stradati, da davke plača in desetino odrajta; — če tedaj takega siromaka ogoljufate, o verjemite mi, prijatelji moji! da ste ravno toliki greh storili, kakor da bi bili cerkev obropali. Če meni tega ne verujete, pa poslušajte samega Boga, ki v sv. pismu govori: „Vdov in zapuščenih sirot ne smeš žaliti; ako jih boš žalil, bodo k meni vpile, jes bom njih vpitje vslišal, moja jeza se bo nad teboj razgrela, in vaše žene bodo postale vdove in vaši otroci zapuščene sirote.“ Verjemi tedaj, da nimaš kerščanske ljubezni v sebi ter ne moreš prijatelj božji biti, če ne daš vselej vsega, kar ni tvoje, tistemu, čegavo da je.

2. Če ni greh tuje reči krasti, zakaj pa to večjidel po noči delaš? Zakaj se tega pri belem dnevu ne upaš, in zakaj se bojiš, da te ne bi kdo videl? — Glej, tvoja vest ti sama priča, da to ne more prav biti, kar tako skrivoma delaš, zakaj kdor hudobno dela, pravi Jezus, sovraži luč in ne pride na luč, da bi njegova dela skrita ostala. Česar si ne upaš vpričo celega sveta in pri svetlem solncu storiti, za vse to boš enkrat težki račun dajal.

In 3. povej mi, zakaj tujega blaga pri miru ne pustiš? Te mar lakota priganja ali je tvoja potreba tako velika? O nič tega!

Ti desetnika vkanjuješ, naj so dobre ali hude letine, mejnike predstavljajš, čeravno je tvoj sosed bolj reven od tebe, pri dachu goljufajš, če imaš veliko ali malo plačati; torej te le tvoja slaba navada, tvoje hudobno serce v krivico vleče, in to bo vzrok tvojega pogubljenja.

Nikar se ne izgovarjaj, da med takimi ljudmi živiš, kateri tebi na vseh krajih škodo delajo in se tvojega sadja, tvojih njiv in travnikov polastujejo, da se torej tudi ti moraš pri drugih kaj odškodovati, ako hočeš živeti. — Dragi moji! to je kriv nauk, to je nauk hudičev, Bog namreč vse drugače govori: „Ne delajte si sami pravice in ne hodite po široki cesti večne nesreče, po kateri vaši sosede hodijo, ampak delajte si zaklade v nebesih, katerih molj ne sne in tat ne vzame.“ — Kakošno skerb pa moramo za te nebeške zaklade imeti, bomo videli v

II. delu.

Varujte se tatvine, goljufije in vsake krivice, in mislite večkrat na božjo zapoved, ki pravi: ne kradi“; spomnite se tudi na priliko od krivičnega hišnika, kakošen dobiček da je imel od vse svoje goljufije. Vest ga je pekla, težek račun je dajal, službo je zgubil, v sramoto in revščino je padel, to je bil njegov dobiček. In tako se bo vsem tatom godilo; greh je sicer kmalu storjen, pa prekletstvo božje mu vedno za petami hodi. „Ne motite se, pravi sv. Pavelj, ne tatje, ne lakomniki, ne odertniki ne bodo kraljestva božjega posedli.“

Od kod neki pride, da marsikteri nima pri svojem gospodarstvu nobene sreče, nobenega blagoslova? da si ne more nič pomagati, čeravno se vedno trudi in zmiraj dela? od kod pride toliko strahu pred smertjo in toliko težke vesti v boleznih? Ali ne od krivičnega blaga, katero človeku ne daje nobenega pokoja? — Jes vas samo na Judeža Iškarijota spomnim; kaj je njemu pomagalo trideset srebernikov, za katere je svojega učenika prodal? Proč jih je vergel farizejem pod noge, je šel in se obesil. Tako daleč pripelje človeka tatvina, bežite torej pred njo, kakor pred strupeno kačo, da vaše duše ne umori.

Če se pa med vašim premoženjem kaj prigoljufanega ali ukradenega blaga najde, je vaša prva in sveta dolžnost, vse na tanjko poverniti. „Če rečem hudobnežu, pravi Bog skoz preroka Ezehielja, da bo umrl, on pa se od svoje hudobije odverne, poverne, kar je ukradel in svoje dolgove poplača, tak naj živi.“ Glejte, Bog sam vas zagotovi, da si prej ne smemo upanja na večno življenje delati, dokler vsake pravice ne povernemo. Vem sicer, da se to nekaterim silno težko zdi, in marsikateri bi rajši po sto roženkrancev odmolil, se celo leto postil in vsak teden k spovedi šel, kakor da bi ukradeno in prigoljufano blago nazaj dal. Ali to nič ne pomaga, ker

vsaka odveza je prazna in nobena pokora nič ne velja, dokler ima grešnik taje blago v svojem premoženju. Spomnite se na Caheja, ki je Kristusa za odpuščenje svojih grehov prosil, pa ga ni prej dobil, dokler ni obljubil vse četvero poverniti.

Vtegnil bi kdo reči: „Ko bi jes hotel vse poverniti, bi jes, moja žena in moji otroci postali berači ter bi morali iti po svetu kruha prosit.“ — Nič ne dene, ljubi moj! zakaj bolje je na tem svetu malo sramote in revščine prestati, kakor na sodnji dan v pričo celega sveta za goljufa ali tata spoznan in v večni ogenj veržen biti. Enkrat moraš vse poverniti noter do zadnjega vinarja, tu ni nobenega usmiljenja, in nobeden spovednik te ne morejo vredno odvezati, dokler tega ne storiš; če te odvežejo, odvežejo te le zato, ker obljubiš vse poverniti, če ne poverneš, nima njihova odveza pred Bogom nobene vrednosti. Da, ko bi ti na smertni postelji ležal in le za en krivi krajcar vedel, moraš ga plačati, če ne tukaj, pa boš ga moral v vicah plačati. Zastopite tedaj, da božja pravica ni nikjer tako ostra, (če se sme tako govoriti), kakor v tej reči.

Pa vi morate tudi na vse tiste osebe, ki pod vašo streho prebivajo, vedno paziti, da one božjega prokletstva v vašo hišo ne zanesajo. Kako žalostno pa je videti gospodarje in gospodinje, ki sami svoje otroke in posle v tatvino napeljujejo, se vpričo njih s svojimi goljufijami hvalijo, jim slabe izgleda dajejo ali jih vsaj ostro ne kaznujejo, kedar kaj krivičnega od njih slišijo.

Pri ajdovskih Egipčanih je bila navada, da se je moral vsako leto sleherni pred svojo gosposko izpričati, s čem da se živi, kdor tega ni zamogel, je bil za nepoštenega razglašen, k smerti obsojen, in na vislice obešen. O kristjani! pri nas sicer tega ni treba, ali na sodnji dan se bo moral vsak izpričati, s čim da se je živil, in takrat bodo vse krivice na svitlo prišle.

Takrat se bode videlo, koliko so otroci svojim starišem pokradli, in koliko nezvestobe so posli svojim gospodarjem storili; takrat se bo skazalo, s kakošno vestjo oštirji dobiček iščejo, in koliko krivice se po mlinih godi; takrat bodo razkrite vse laži in goljufije, ki se godijo pri prodaji in kupčiji živine; takrat bodo osramoteni vsi lakomniki, ki z velikimi obrestmi reveže odirajo, in tisti, ki dolgovi ne plačujejo, ki najdene reči za se obdržijo in jih nazaj ne dajo; vsi ti bodo za nepošteno spoznani, k smerti obsojeni in v večni ogenj verženi, saj veste, pravi sv. Pavelj, da krivičniki ne bodo nebeškega kraljestva posedli. Amen.

Pridiga za IX. pobinkoštno nedeljo.

(Kakošne dobrote imamo od cerkev, in kako se moramo v cerkvi zadržati.)

„In je šel v tempelj, ter jih je začel izganjati, kateri so v njem prodajali in kupovali.“ (Luk. 19, 45.)

V v o d.

Kako zlo da Bog čerti in kaznuje tiste, kateri njegovemu tempeljnu nečast delajo, nam spet današnje evangelje očitno spričuje. Jezus Kristus, dasiravno zgolj milost in ljubezen, se je vendar močno razserdil, ko je videl slabo zadržanje sejmarjev in kupčevavcev v tempeljnu; poln nejevolje je zgrabil tepežnico in jih je vse zaporedoma ven izgnal in razpodil. Vsi so bili po koncu in so ga začudeni gledali, vendar reči mu kaj si nobeden ni upal. On pa jih je začel ostro svariti in jim je rekel: „Sami lahko zapisano berete, kar je Bog skoz preroka Izaija govoril: Moja hiša je hiša molitve, vi pa delate, kakor da bi bila jama razbojnikov, toliki šum delate in se prepirate, da ubogi ljudje še ne morejo Bogu služiti.“

Ljubi moji! ko bi Jezus dandanešnji v cerkev prišel, in bi videl nekatere, ki so sicer kristjani, pa se gerše zadržijo, kakor judje, ter med pridigo in sv. mešo dremljejo in spijo, govorijo in se na vse kraje ozirajo, kaj menite, kaj bi jim storil in kaj bi rekel? — Menite morebiti, da bi šibo v roke vzel in jih iz cerkve zapodil? da bi se nad njimi kregal in jim njihovo nemarnost očital? O ne! jes vsaj mislim, da ne. Zdaj ne reče nobenemu žal besede, zdaj molči, kakor pohlevno jagnje in vse voljno preterpi: pa čeravno nič ne reče, vendar ne bo nič pozabljeno, ampak vse bo na tanjko zapisano in trikrat hujše bodo enkrat zato kaznovani. Tisti dan, ki bo dan povračila, ne bo prišel Jezus več z leseno šibo, ampak z ognjeno strelo ter ne bo slabih kristjanov in zaničevavcev božjih samo iz cerkve, ampak v pekel, v večni ogenj gnal in podil.

Da nobenega izmed nas ne bi ta nesreča zadela, vam bom danes ta-le nauk na serce položil:

I. Velike so dobrote in gnade, katere nam Bog v cerkvah skazuje, in

II. kako se moramo zavoljo tega v cerkvi zadržati.

Poslušajte me mirno in z voljnim srcem, in pripravite se!

I. d e l.

Cerkév je prav za prav hiša božja, in kakor sv. Krizostom pravi, prvi studenec vse sreče; dobrot namreč, katere po cerkvah prejemo, ni v stanu nobeden jezik dopovedati, in gnad, katere v njih dobivamo, ne more nobeno pero popisati. Kamur pogledate in kamur se obrnete, vse vam v ušesa šepeta: Glej, kristjan! kako neizrečeno te Bog ljubi in koliko dobrega ti tukaj v cerkvi skazuje.

Precej pri vratih zagledate kerstni kamen, kamur so vas botri prinesli, ko ste se bili narodili in še podedovani greh nad seboj imeli. Tukaj so vas mešnik s kerstno vodo oblili, vas hudiču iz rok iztergali in vam nebeška vrata odperli; tukaj so vam gorečo svečo v roke dali in vas z belim oblačilom nedolžnosti ogernili. Oh, le pomislite, kaj da se to pravi; nedolžnost so vam dali, najlepšo, najdražjo reč, katero si morete misliti, katera je več vredna, kakor ves svet, in se tudi ne da za noben denar kupiti. „Ali še nosite belo oblačilo nedolžnosti, katero ste pri meni prejeli? vas vedno kerstni kamen vprašuje, ali se še niste omadeževali? ali ste še čisti, kakor voda, s katero ste bili tukaj umiti?“ Oj blagor vam! če je temu tako; vaša sreča je velika, da pod solncem ni enake! In koliko hvale ste dolžni Bogu, ker vas je pri sv. kerstu prerodil! Zatorej vselej, kedar kerstni kamen zagledate, spomnite se na milost božjo, ki vam je tukaj nedolžnost dala, in zato Bogu z veselim srcem služite in bodite mu zvesti noter do zadnjega pojemka vaše sape.

Če pa ste svojo kerstno nedolžnost zapravili, če ste se spet hudiču predali in se v bukve večnega pogubljenja zapisali, kolika nesreča je to za vas! Kdo vam bo spet vrata nebeška odperl? Nikar ne obupajte, akoravno ste hudo grešili; poglejte tukaj spovednice, te sodnje stole božje milosti, te vsem grešnikom tolažljive besede pravijo: „Nikar ne obupajte, grešniki in grešnice! še je usmiljenje za vas. Pridite sem in svoje grehe božjemu namestniku čisto in natanjko povejte, skesajte in spokorite se po svoji moči, in Bog vam bo vse odpustil; pa le hitro pridite, da vas poprej ne zadene sekira božje pravice, katera je že nad vami nastavljena.“ — Oh, kristjani moji! kolikokrat spovednice pogledate, spominjajte se, koliko sreče vam Bog v njih skazuje; ko spovedi ne bi bilo, kaj bi bilo z nami in kdo bi bil zveličan? Odraščenih gotovo malokateri ali pa celo nobeden. Zatorej približujte se radi spovednicam z veseljem in pogostoma in spovejte se odkritoserčno, kakor ste pred Bogom dolžni, in našli bote mir svojim dušam in tolažbo in veselje in jokali se bote same ljubezni do Boga, ki je človeku toliko dober in tako čudno usmiljen.

Vendar to še ni vse; Bog nam še druge dobrote v cerkvi skazuje. Poglejte tukaj prižnico, s katero toliko sv. naukov in dobrih svetov slišite. Kaj bi bilo z vami, ko vam ne bi tolikokrat pridi-

govali? — Če se posoda večkrat ne umije, se kmalu umaže; če se njiva pridno ne obdeljuje, se rada hitro zaraste; tako bi tudi vi, ko vas ne bi tolikokrat svarili in opominjali, kmalu v hudobije zabredli in se popolnoma spačili. Koliko greha se s pridigami odverne, koliko nedolžnosti se obvaruje! — Nekateri sicer pravijo, da pridige nič ne pomagajo in čim bolj duhovni pridigajo, tim slabše ljudje živijo, pa to ni res in le neumni ljudje kaj takega govorijo. Ko ne bi duhovni učili, bi se ljudje pobili in slabše živeli, kakor božja beseda. „Božja beseda, pravi prerok Jeremija, je kakor kladvo, ki tudi kamen razbije;“ zatorej radi in skerbno poslušajte besedo božjo, ohranite jo v svojem srcu in po njej živite.

Največe dobrote pa nam Bog deli na oltarji, ki je sedež milosti božje. Tukaj na oltarji prebiva noč in dan Jezus Kristus v podobi kruha, tukaj ga angelji molijo in brumni kristjani z globoko ponižnostjo častijo. Tukaj na oltarju se Jezus za naše grehe vsak dan nebeškemu Očetu daruje, tukaj razveseljuje in oživlja bogaboječe duše, katere ga rade in vredno prejemajo; tukaj vzamejo mešnik sv. rešnje Telo in ga bolnemu kristjanu na smertno posteljo nesejo in ga za večnost oskerbijo. O sv. oltar, kdo se ne bi pred teboj priklonil, ker na tebi teliko gnad dobimo. O sv. cerkev božja! kdo te ne bi rad obiskal, ker v tebi toliko milosti dosežemo?

Zatorej pridite radi v cerkev, vsaj vi ljubi bogaboječi kristjani, pridite, kolikorkrat imate priložnost; angelji vas tukaj čakajo in vaše molitve pred božje obličje nosijo; oh, koliko sreče, koliko veselja je to za vas, ali ravno zato mora vaše zaderžanje biti lepo, kar vam bom povedal v

II. delu.

Naša vera nas uči, da je cerkev svet in vse časti vreden kraj, v katerem Bog sam prebiva; zatorej se ne bote čudili, če sv. škof, Nil po imenu, pravi: „V cerkev nič drugače ne hodi, kakor da bi v nebesa šel in v njej nič ne govori in ne stori, kar po zemlji diši. Mojzes se je moral sezuti, ko se je približal tistemu gorečemu germu na gori Horeb, iz katerega je Bog govoril, zakaj Bog sam mu je rekel: Ne hodi blizu semkaj, ampak sezuj črevlje s svojih nog, ker ta kraj, na katerem stojiš, je sveta zemlja.“ — Tudi vi, ljubi moji! izzujte, kedar pred cerkev pridete, vse posvetne misli in nepotrebne skerbi, in polni ponižnosti in svete groze stopi noter. Dobro bi bilo, ko bi tudi pri vratih naše cerkve stal prerok Jeremija, kakor nekdanj pri vratih Jeruzalemskega tempeljna, ter bi še tudi zdaj kakor nekdanj svaril in opominjal: „Vi vsi, ki greste skoz ta vrata Gospoda molit, poslušajte glas Gospodov; molit greste, pa se gerdo vedete in obnašate, zato se bo božja jeza nad vami vnela in vas žgala in nobeden je ne bo ugasnil.“ — Vi fantje! greste v cerkev živega Boga, pa tukaj svoje nesramne oči pasete, ženska

obličja iščete in svoje meseno poželjenje z gledanjem nasitujete. Ali se nič ne bojite, da se ne bi tla pod vami vderla in vas žive požerla, ker se tako gerdo vedete pred kraljem vseh kraljev, pred Gospodom vseh gospodov? — Ve deklice, greste dostikrat v cerkev vse nečimurne, da se skazujete, da svoje razuzdane oči z radovednimi pogledi nasitujete. Oh, kaj hodite sem Jezusa dražit; ostanite rajši doma, da ne bote drugih pohujševale, da si ne bote še večje kazni na glavo nakopale. — In vi, ki pridete v cerkev dremat in spat, ali nimate doma klopi, ali nimate trate pred svojo hišo, kjer bi se lahko vlegli in spali? Ali nimate doma sekire, da bi šli na tnalno derv sekati, ali motike, da bi šli na polje kopati, mesto da pridete sem v cerkev pred najsvetejše rešnje Telo dremat in spat, kakor da bi bili doma na svoji postelji? Toda vam manjka strahu božjega in žive vere, sicer bi se gotovo lepše obnašali.

Ko bi vi imeli živo vero, da tukaj v cerkvi Bog sam prebiva, da tukaj na oltarji teče v kelihu kri živega Boga, ravno tista kri, ki je nekdanj s križa tekla, da je tukaj pod podobo kruha skrit pravi Bog in človek, Jezus Kristus, ravno tisti Jezus, ki bo enkrat mene in vas sodil, — o gotovo se vam ne bi tukaj poljubilo posmehovati in pomenkovati se, ampak groze bi se vam v persih serce treslo, mirni in tihi bi bili, da bi vas dihali ne slišali in s sklenjenimi rokami bi prosili za milost in usmiljenje. — Ko bi vi verjeli, kar sv. Janez Krizostom pravi in kar je on večkrat z lastnimi očmi videl, da pri vsaki sv. meši cele trume angeljev okoli oltarja klečijo in tudi po cerkvi hodijo ter brumne kristjane k pobožnosti vnemajo, o gotovo bi tudi vi svoja kolena in svojo glavo pripognili in polni trepetanja zdihovali in se na persi terkali.

Torej ljubi moji bratje! dajte se izprositi in zadržite se tako v cerkvi, kakor se spodobi in kakor vas zmiraj učimo. Nikar ne žalite Jezusa s svojim napčnim zadržanjem, in ne silite ga, da bi moral šibo v roke vzeti, ko je pripravljen vas blagosloviti. Ne hodite med take, katere poznate, da se slabo zadržijo, ampak vstopite se med tiste, kateri pošteno živijo in se tudi lepo obnašajo. Sv. učeniki nam pravijo, da bo tisti dan, ko bo trobenta po celem svetu zapela in mertve k življenju budila, ko bo nedolžni in grešnik iz groba vstal in od straha in groze medlel in konca jemal, da bo vsak proti cerkvi hitel in v njej tolažbo in milost iskal. „O sv. cerkev! bode vse vpilo, pomagaj mi, reši me!“ Nekateri se bodo oltarjev prijemale, pri katerih so tolikokrat zvesto in pobožno molili, drugi bodo se kerstnega kamna deržali, pri katerem so nedolžnost prejeli in si jo tudi ohranili, in spet drugi bodo k spovednicam bežali, kjer so tolikrat svoje grehe obtožili in objekali; in Bog bode jim usmiljenje skazal in jih večnega pogubljenja obvaroval. — Hudobnih kristjanov pa angelji ne bodo pustili v cerkev. „Ostanite zunaj, bodo rekli, za vas tu notri ni nobenega usmiljenja; zakaj gerdo ste se bili zadržali, dokler ste živeli, k spovedi ste hodili

brez poboljšanja in k sv. obhajilu brez priprave, in dostikrat ste celo zunaj cerkve ostali, zato tudi zdaj zunaj čakajte, dokler vas zadnja groza ne doleti in peklenska pošast ne pograbi.“

Te nesreče pa nas obvaruj, ljubi Jezus! lepo te prosimo, varuj nas in pelji naše duše seboj v večni raj. Amen.

Pridiga za god sv. Jakoba apost.

(S sv. Jakobom hodimo za Kristusom! Spisal Ant. Žlogar.)

„Prosim vas: bodite moji posnemovalci, kakor sem jes Kristusov.“ (I. Kor. 4, 16.)

V v o d.

Naš Gospod Jezus Kristus nas zveličanske poti ni samo z besedo učil, temuč jo je tudi z djanjem pokazal. Svoj nauk je tudi vselej z zgledom poterdoval. Zato nam ni samo s perstom kazal prave poti, ki pelje v nebesa, temuč je tudi sam po njej hodil. On nam je postal učenik in zgled našega zveličanja. — Da moramo svojo predpodobo Jezusa posnemati ter po njegovih stopinjah hoditi, k temu nas opominja (I. sv. Peter 2, 21.) rekoč: „Kristus vam je zgled zapustil, da hodite po njegovih stopinjah.“

K čemu nas pa sv. Peter z besedami opominja, k temu nas spodbujajo zgledi neštevilnih svetnikov, kateri se zdaj veselijo v nebesih, katerih življenje je pa nam v posnemo ohranila sv. zgodovina. — Kakor so pa svetniki božji Jezusa nasledovali in zveličanje dosegli, tako moramo tudi mi izvoljene božje posnemati in se s posnemanjem njih čednost njihove družbe v nebesih vredne storiti. Tudi mi moramo biti njihovi posnemovalci, kakor so oni bili Kristusovi.

V koga se nam je danes ozreti izmed trume izvoljenih božjih, ste že uganili. Zakaj če se ogledamo po tem svetišču, vidimo ga praznično ozaljšano, kakor bi se veselilo godu svojega patrona. In res na velikem oltarji vidimo zalo podobo sv. Jakoba, varuha in priprošnika te fare in danes obhajamo njegov slovesen spomin. Pa najbolje ga bomo počastili, ako se bomo po njegovem življenji ravnali ter spolnovali nauke, ki nam jih daje. Danes posebno nam kliče aposteljnovе besede: Prosim vas: . .

Ta glas poslušaje, tudi jes rečem:

- a) Sv. Jakob je bil zvest nasledovalec Kristusov,
- b) Bodimo torej tudi mi njegovi nasledovalci.

Nadaljujem našemu patronu v čast in nam v zveličanje.

I. del.

a) Sv. apostelj Jakob, ki se imenuje večji ali stareji v razloček od drugega Jakoba, Alfejevega sina, je bil v Betzajdi ob genezareškem ali tiberijaškem jezeru doma. Njegovi pobožni stariši Cebedej in Salomo so se živili od ribjega lova. Tudi Jakob s svojim bratom Janezom se je pečal z ribštvom. Tu se primeri nekega dne, ko sta ravno z bratom izpirala mreže, da pride Zveličar memo, ju vidi in pokliče rekoč: Hodita za menoj! In kar nič se ne pomišljaje berž zapustita mreže, stopita iz čolna in gresta za Kristusom. (cf. Mat. 4, 21.) Kako gniljiva je ta ubogljivost sv. Jakoba. Jezus pokliče in Jakob sledi. Marsikaj bi ga bilo lahko zaderžalo, marsikaki pomisleki bi mu bili lahko vstali, ali bo s tem poklicem kaj pridobil ali pa zgubil. Pa ne ozira se na to, kaj mora zapustiti, od koga se ločiti, vse svoje zaupanje stavi na tistega, ki ga pokliče, on hiti za Jezusom, naj mu to ravnanje težave, terpljenje ali celo smert prinese. Z eno besedo Jakob hoče biti Jezusov nasledovalec, v tem obstoji vsa njegova sreča. Da je pa tudi ostal njegov zvest posnemovalec, nam priča vse poznejše življenje.

b) Ko je Gospod Zveličar hodil od kraja do kraja ter ljudem nebeške nauke oznanoval, imel je krog sebe svoje aposteljne, ki si jih je za posebne pomagalice izvolil. In ravno Jakob je bil eden izmed najbolj zvesto udanih in gorečih spremljevalcev. Zato ga je pa tudi Jezus posebno ljubil ter ga privzel ž njegovim bratom Janezom in Petrom še k raznim dogodkom, ko drugih aposteljnov ni bilo zraven. Sv. Jakob je bil pričujoč, ko je Gospod ozdravil taščo sv. Petra, katero je merzljica tresla; bil je zraven, ko je obudil Jairovo hčerko; Jakob je bil tudi priča čudovitega spremenenja na gori Tabor; bil je priča Jezusove molitve in kervavega potu v vertu Getzemanskem. — Bilo je pa potrebno, da je s temi sprednostmi Jezus njegovo serce na-se priklenil, ker v začetku, ko še ni bil sv. Duh prišel črez-nj, ni bil prešinjen visocega poklica, h kateremu ga je odmenil Zveličar. Tudi njegove misli so bile obrnjene bolj na pozemeljsko kraljestvo Zveličarjevo. To nam priča danešnje evangelje (Mat. 20.). Mati Cebedejevih sinov je pristopila k Jezusu ter ga prosila, naj bi eden njenih sinov v njegovem kraljestvu sedel na njegovi desnici, drugi pa na levici. Te želje pa Jezus materi naravnost očita, in aposteljna posvari: „Ne vesta, kaj prosita,“ in ju vpraša: „Ali moreta piti kelih, kterega bom jes pil?“ Odgovorila sta mu: „Moreva“. In Jezus jima reče: „Moj kelih bota sicer pila, sedeti pa na moji desnici ali levici, ni moje vama dati, ampak kterim je pripravljeno od mojega Očeta.“ Ta prošnja, akoravno je bila posvetnega mišljenja, nas vendar uči, da sta vsled svoje ljubezni željela biti vedno blizo svojega učnika ter si to v največjo srečo in čast štela. Zato pa sta tudi obljubila piti kelih terpljenja, kar sta tudi zvesto spolnovala, sosebno

ko sta, po sv. Duhu razsvitljena, spoznala visoki namen, ktereга je imel Jezus ž njima,

c) Po vnebohodu njegovega Mojstra začela se je apostoljska gorečnost sv. Jakoba v pravem svitu kazati. Vsled povelja Jezusovega do apostelnov: „Pojdite po vsem svetu, oznanujte evangelje vsej stvari,“ tudi Jakob uči v Jeruzalemu, v Judeji in Samariji. Nobenega protenja se ne vstraši, temuč navdušeno oznanuje križanega in vstalega Zveličarja. Z drugimi aposteljni je bil tudi Jakob na povelje višjega svetovalstva s šibami tepen in v ječo zapert, pa veselil se je, ker je bil vreden spoznan zavoljo Jezusovega imena zaničevanje terpeti. Zdaj je pil iz keliha, kakor mu je bil prej Jezus obljubil. — Pa ozidje Jeruzalemsko mu je pretesno, sv. ogenj ga žene, ime Jezusovo še bolj razširiti. Zmed 12 rodov Izraeljevih oberne se k poganom in je bil po starodavnem izročilu prvi, ki je daleč čez morje prinesel luč sv. vere, notri na Španjsko in po drugih poročilih na Francosko in Britansko. Zavoljo svojih daljnih apostoljskih potovanj se nam predstavlja v popotni obleki z romarsko palico. — Pa sv. Jakob ni samo označeval Kristusovega nauka ter povsod klical: „Delajte pokoro, vzemite svoj križ ter hodite za Jezusom!“ temuč je tudi sam storil, kar je učil. Saj to spričuje

d) njegovo zatajevanje in spokornost. Iz ljubezni do Jezusa odpovedal se je vsej posvetnej zločnosti. Berzdal je svojo počutnost in po spričevanji sv. Epifanija živel v vednem devištvu. Kar je tem ložej dosegel, ker ni stregel svojemu mesu, temuč ga v sužnost deval, ko si je le vodo, kruh in zelenjad izvolil za hrano in perteni, spokorni plašč za obleko. Tako je posnemal svojega Mojstra tudi v zatajevanji in ubožnosti.

e) Koliko je moral prestajati pri oznanovanji evangelja med ptujimi ljudstvi — koliko nasprotovanja, zaničevanja, preganjanja, mraza, vročine, žeje, pomanjkanja, to je znano le Bogu samemu. Da se pa iz ljubezni do Jezusa ničesar ni vstrašil — nam priča konec njegovega življenja. — Ko se je l. 42 vrnil v domače kraje, pridigoval je z velikim vspehom ter jih mnogo za Kristusa pridobil. Zavoljo tega so ga sovražili farizeji in pismarji ter so skušali znebiti se ga. Ko Jezusa goreče oznanuje, zatožijo ga, da ljudstvo šunta, nek pismouk Jozija ga zgrabi ter ga dervi pred kralja Heroda Agripa, ki ga vsled krivične tožbe res k smerti obsodi. Ko ga peljejo na morišče, se Jozija skesa svojega greha, prosi sv. Jakoba odpusćanja ter spozna Jezusa svojega Zveličarja. Apostelj ga kersti, objame, poljubi rekoč: Mir bodi s teboj! Na to ž njim poklekne in pomoli svojo glavo pod rabeljnov meč.

Tako je kot zvest nasledovalec Jezusov med vsemi aposteljni Jakob l. 44 prvi kri za-nj prelil ter si zaslužil sedež v nebeškem kraljestvu.

II. del.

Z vsem svojim delovanjem in življenjem pa sv. Jakob tudi nam kliče: „Prosim vas: bodite moji posnemovalci, kakor sem jes Kristusov.“

a) Kakor je bil Kristus sv. Jakoba poklical, tako kliče neprenehoma tudi slehernega kristjana: „Hodi za menoj!“ Kaj pa se pravi za Kristusom hoditi? To smo deloma že razvideli iz življenja sv. Jakoba. To se pravi: Njegovo sveto življenje pred očmi imeti, se v njem, kakor v zerkalu, ogledovati, si prizadevati tako živeti, kakor je on živel. Za Kristusom hoditi se pravi: to misliti, želeti, govoriti, ceniti, sovražiti, ljubiti, kar je on mislil, želel, govoril, cenil, sovražil, ljubil; s kratka: Kristusov nauk tako spolnovati, njegovo življenje si tako prisvojevati, da bi z aposteljnomo mogel reči: „Ne živim jes, ampak Kristus živi v meni.“

Vprašajmo se danes: ali smo mi klic Gospodov tako hitro poslušali in koj ponižno ubogali, kakor naš svitli zgled, sv. Jakob?

Na pot za seboj nas je Kristus še pred klical, kakor Jakoba! Glej še preden je bila pri sv. kerstu v imenu sv. Trojice zveličanska voda nad tvojo glavo izlita, klical te je Kristus po botrih, ali veruješ va-nj, ali se odpoveš hudiču, vsemu njegovemu djanju in njegovemu napuhu, ter Bogu zvestobo oblubiš do smerti? Po tej slovesni prisegi si šel med vojščake Kristusove. — Ko si bil odrasel, te je v vseh okoljščinah Gospod klical za seboj. Ali ti ni govoril po tvojem angelju varhu, po vesti: Nikar ne pij iz kozarca, ki ti ga svet ponuja, vzemi kelih, ki ga Jezus derži, da se ti britkost premeni v nepopisljivo sladkost. — Klical ti je po stariših: Boga se boj, moli, spolnuj zapovedi božje, varuj se greha, delaj dobro, beži pred zapeljivci, ogibaj se hudobnih tovarišev, ne hodi v te kraje, ne obiskuj te družčine, ne zahajaj v tisto hišo! Kolikorkrat so ti skerbni stariši enako na serce govorili, tolikrat te je Kristus klical: Hodi za menoj, bodi moj učence! — Si bil v cerkvi in slišal besedo božjo, ki ti je popisovala lepoto čednosti in ostudnost greha, glej Kristus ti je klical: ljubi čednost, varuj se greha, hodi za menoj! — Si videl znamenje sv. križa na zvoniku, na razpotji, pri spominkih, v svoji sobici; povsod ti je Kristus klical z njega: Hodi za menoj. Jes sem pot, resnica in življenje! — Kolikorkrat si pokleknil k spovednici in te je mešnik učil, prosil, svaril: to ali ono strast premagaj, ono pregrešno znanje raztergaj, svojo jezo kroti, grešno nagnjenje berzdaj, sovražniku odpusti... kolikorkrat ti je popisoval srečo, ki jo spreobrnjenec vživa, ali pa nesrečo, katero greh rodi; kolikorkrat te je zavračeval na smert, sodbo, večnost, pekel, nebesa, glej! vsi ti nauki so Kristusovi klici: Hodi za menoj! — Te je zadela kaka britkost in nadloga, da si zdihoval na bolniški postelji, glej Kristus ti je klical: Hodi za menoj! — Si videl

človeka zavoljo pobožnosti srečnega in veselega, a drugega zavoljo razuzdanosti nesrečnega in oslabelega na duhu in telesu; ti je Kristus, svaré po njem, govoril: Hodi za menoj! — Oglasil se je z von, ki je vabil k službi božji, ali oznanjal, da se je tvoj znanec, ali kdor si bodi preselil od tod ter moral na sodbo; ali spremljal koga na pokopališče, Kristus ti je govoril: Hodi za menoj!

Glejte kolikrat nas kliče Gospod! Ali pa poslušamo njegovo besedo, ali jo ubogamo; ali se mnogokrat ne pomisljamo, na katero pot bi jo krenili: za Jezusom ali za svetom? Ravno v tem jih mnogo kristjanov ne posnema sv. Jakoba, ki je brez obotavljanja vse zapustil ter Jezusa nasledoval.

b) Slišali smo, koliko je deloval sv. Jakob za sv. vero, kako je razširjal slavo imena Jezusovega. In koliko je kristjanov, ki jim ni dosti ležeče na tem, da bi se potegovali za čast božjo, za sv. vero, za zveličanje neumerjočih duš! Apostolsko delo razširjati in vterjevati sv. vero je slehernemu kristjanu po njegovih okoljščinah izročeno. Sam mora zvesto se ravnati po naukih Zveličarjevih, sam rad moliti, rad obiskovati službo božjo, rad in vredno prejemati sv. zakramente z lepim zgledom druge za kerščansko čednost vnemati. Kakor sv. Jakob med raznimi ljudstvi, tako bi morali razširjati in vterjevati lepo kerščansko življenje stariši v svojih hišah, v mladih srcih svojih otrok bi morali zasadiiti strah božji, ki je začetek modrosti, paziti nad njihovo nedolžnostjo, odgojiti jih za bogoljubne kristjane. Verni gospodarji bi morali skrbeti za poštenost svoje hiše, ter ničesar ne terpeti v njej, s čemur se Bog žali, nikdar bi ne smeli dopustiti, da bi njih hiše bile zbirališča satanovih služabnikov. — In za čast božjo ter zveličanje duš moramo se po zgledu sv. Jakoba potegovati, ako nas to tudi veliko truda stane.

c) Saj naša vera zahteva od nas zatajevanja in spokornega duha, kakor ga občudujemo pri sv. Jakobu. K čednosti ne moreš dospeti, ako si za-njo ne prizadevaš, berzdati moraš svoje počutke, v sužnost devati svoje telo. Sosebno ako pomisliš na svoje preteklo življenje, moraš koj ubogati glas božji, ki te kliče k pokori. Sv. Jakob je spokorno živel, akoravno je bila njegova duša deviško lepa. In ti, ubogi grešnik, odlašaj še vedno spreobernenje, pokorjenje ter godernjaš čez križe, ki ti jih previdnost božja pošilja; in vendar dobro veš, da nebeško kraljestvo silo terpi in le silni ga potegnejo na-se, kar smo videli ravno v življenji sv. Jakoba.

Sklep.

Ravnajmo se torej, kristjani moji! po naukih, ki nam jih daje sv. apostelj in so zapopadeni v besedah: Bodite moji posnemovalci, kakor sem jes Kristusov. Potem se bo tudi nad nami spolnila obljuba Jezusova (Jan. 12, 16.): „Kjer sem jes, tam naj bo tudi moj

služabnik!“ Kjer kraljuje zdaj Jezus, kjer zdaj apostelj Jakob pije iz keliha veselja, tam se bodo tudi njegovi posnemovalci veselili vekomaj. Amen.

Pridiga za god sv. Ane.

(Nauki gospodinjam in ženam; gov. K. K.)

„Serčno ženo kdo bo našel? Črez to, kar je iz daljnega in od zadnjih pokrajin, je njena cena.“ (Prig. 31, 10.)

V v o d.

Sv. Ana je bila v Betlehemu rojena. Po čistem devištvu je bila zaročena z Joahimom, ki je v Nacaretu stanoval. V lepi složnosti in ljubezni sta skupaj živela, pa eno sta pogrešala, da nista imela otrok, kar je tisti čas za posebno kazen božjo veljalo. V tej žalosti sta Boga prosila, da naj jima to sramoto odzame in kakor je Bog na prošnjo Ane Samuelove matere v starem testamentu se milostno ozerl, tako tudi na prošnjo naše preljubljene matere device Marije, in kakor učeniki verjetno mislijo, jej je bilo od angelja oznanjeno, da bo spočela hčer in rodila jo; da ta bode žegnana med ženami, ker bo rodila Zveličarja sveta. Ne da se dopovedati, kako goreče sta se Joahim in Ana za to neizrekljivo milost in srečo večnemu Bogu zahvaljevala, posebno kedar je bilo dete rojeno, žegnan sad Abrahamovega debla, prihodnja mati našega Zveličarja.

Ljubi moji! Že enkrat sem vam na sv. Ane spomin, na vaše žegnanje božjo besedo oznanoval, vam kerščanske matere! sv. Ano za izgled posneme pred oči postavil, kako bi naj svoje otroke izrejale, da bojo Bogu k časti, vam pa v veselje. Pa ne samo kakor matere imate svoje dolžnosti, ampak tudi kakor gospodinje, in res, težka butara na vaših ramah leži. Posebno pa katolijska cerkev od vas želi, da ste tudi ljubeznjive žene svojim možem, in zadnjič živo kazalo pobožnosti tem svojim.

Od te vaše trojne dolžnosti naj vam danes govorim k časti sv. Ane, ktera naj vaša učiteljica in vodnica bode!

R a z l a g a.

Pregovor je, da se lahko žena, pa težko gospodinja dobi. Torej, kedar si nevesto izbiraš, bolj glej na terdo dlan kakor na gladko lice; bolj na čisto, dobro serce, kakor na bogato juterno; s pridno gospodinjo, čeravno ubogo, si že tudi lepo doto priženiš.

Kedar sta Raguel in Ana, njegova žena, svojega zeta, mladega

Tobija z Zaro, svojo preljubljeno hčerjo, potem ko so bili vsi skupaj svatovščino obhajali, odpravljala na zetov dom, so starši objeli svojo hčer, jo poljubili in pustili iti ter so jo opominjali, „tasta in tašo spoštovati, moža ljubiti, družino vladati, hišo gospodinjiti in samo sebe nesvarljivo skazovati.“ (Tob. 10, 10.) Glejte, ljube moje kerščanske hišne gospodinje! v teh kratkih besedah so vse naše dolžnosti zapopadene, katerih prva je:

da znate pridno in pametno gospodinjiti.

Nikar se ne čudite, da tudi to med vaše dolžnosti štejem, kakor da bi bilo preposvetno in v nobeni zvezi z dušnim zveličanjem. Zakaj tudi pozemeljsko blago je božji dar, ki ga ne smemo zakopati, zanemarjati ali zapravljati, ampak po božji sv. volji se obnašati, in tudi po božji volji obračati ž njim; Saj se tudi žena v današnjem sv. branji hvali zavoljo svoje modrosti v pohištvnem poslovanji: „Poišče volne in prediva in dela s svetom svojih rok. Se po noči vstane in da brešno svojim domačim in delo svojim deklam. Oglela njivo in jo kupi; od pridelka svojih rok zasadi vinograd. Iztegne svojo roko po koželji in njeni persti primejo vreteno . . . (Prig. 31, 10—16. 14, 1.) Tudi nikar si ne mislite, da je modro gospodinjenje brez vsega upljiva ali brez vse dotike s pobožnostjo, s kerščanskim življenjem; zakaj od kod neki pride, da pri marsikteri hiši pobožnost hira in zadnjič umerje? Od tod, ker pri pohištvu vse rakovo gre, da potem ni veselja več med domačimi ne za molitev ne za druge božje reči. Res je, kar sv. apostelj pravi: „Pobožnost je za vse dobra, ona ima obljubo sedanjega in prihodnjega življenja.“ In v tej reči, da namreč hiševanje srečno in vspešno naprej gre, kdo ne ve, koliko je nad gospodinjo ležeče? Že pregovor pravi, da gospodinja tri hišne voglje podpira, mož le enega. Kar on k hiši spravlja, naj ona pri hiši obderži in množi; zato po pravici pesnik poje: „In v hiši obrača — Se žena domača — Vsa skerbna ve mati — prav dobro ravnati, — Učiti deklice — Svariti fantiče, — Od svita do mraka — Ima poslovanja — Brez vsega nehanja — Skoz njo še le zda — Dobiček moža. Z zakladmi napolni omare — Navešene preje stojijo vse gore — Za drago platnino že belijo se, — In skrinja tenčice nadevana je, — Vse dobro in terdno tud lepo zravnati — Noče nehati.“

O da bi te besede pesnikove od vseh gospodinj veljale, kako bi jih bili gospodarji veseli! Tudi oni bi jih hvalili. (Preg. 31, 28.) Troje pa je k temu hišni gospodinji potrebno, da je zastopna, da ve v hiši, v kuhinji vse pametno ravnati, kdaj, kako in kam se kaka reč spravi, kdaj se potrebuje, zakaj je dobra; da pa je tudi marljiva, da se suče po hiši, povsod svoje oči in roke ima; da je zadnjič tudi varčna ali šparljiva, da ve vsakemu dati, kar mu gre, pa tudi hraniti, kar je črez potrebo; da posebno sama ne za-

pravlja, zakaj to je toča pod streho; ona v predpertu lahko celo hišo v kerémo ali štacuno znosi po stari govorici.

Drage moje gospodinje! Nikar mi za hudo ne jemljite, da vam tako brez ovinkov povem, kako bi se naj obnašale v svojem stanu; saj vse to le vam v podučenje in posvarjenje služi, da tako same sebe, pa tudi moža in otroke srečne delate, da blagostan pri hiši raste, pa tudi pri vas ostane božji blagoslov ali žegen, ki ga bo usmiljeni Bog obilno rosil na delo vaših rok, ako modro in varéno gospodinjite.

2. Kakor pa so velike vaše dolžnosti proti pohištvu, še veliko veče in imenitnejše so proti možu, zakonskemu tovaršu. Njemu ste se pri poroki za vselej zavezale, da nobena človeška moč ni kos te vezi rušiti. Kar njemu v prid služi, bo tudi vaš dobiček, skoda, ki se njemu stori, je tudi vaša. Po tem takem spoznajte, kako na vašem zadržanji proti možu vsa zakonska sreča in hišni blagor stoji.

Ne bom vam danes pridige imel, kako naj svoje može ljubite in jim zveste bodite, ker to ste pred božjim oltarjem pri poroki obljubile; ako teh dveh dragih biserov v zakonskem življenji ni, je vse drugo samo blato! Boljši bi bilo, da bi se taka dva nikdar na na tem božjem svetu seznanila ne bila.

Le eno vam hočem na serce položiti, vam živo priporočati in to je pametno, poterpežljivo, prizanesljivo ravnanje proti možu. Ako bi zdaj po hišah hodil in popraševal, kako se med zakonskimi godi, žalostinke bi slišal, enega čez drugega toževati, eden drugega dolžiti, da ni prave zastopnosti med njimi; kreg in prepir se večjidelj v hiši in okoli hiše razlega in dosti jih bo, ki preklinjajo uro, da sta se vzela. Kaj pa je temu vzrok. Od kod je neki? Ljubi moji! vem, da so le prepogosto tudi zakonski može krivi, da božjega miru v zakonu ni; in ako bi jim danes nalašč pridigoval, rekel bi jim, da ne bi pometali hiše s svojimi ženami, da bi, namesti pijančevati, zapravljali, modro gospodarili, svojim ženam tudi nekaj obve-ljati pustili. Ali ker sem si danes le namenil, vas zakonske žene! podučevati, naj vam tudi povem, v čem da ste ve krive zakonskega nemira: skoz svojo jezičnost namreč, skoz svoje nalaščeno vkljubovanje, da ne veste o pravem času tiho biti, ampak kedar bi imele molčati in v kraj se vgeniti, vam gre jezik kakor klopotec na strehi, kedar bi pa imele spregovoriti in moža z lepimi besedami potolažiti, se pa kujate in terdo molčite cele dni in tedne, da zadnjič moža nevolja obide, in gre svoj pot, kamur se vam ne dopada. Oj, da bi vsaj to zakonsko skrivnost razumele, da s hudovanjem proti možu nič ne opravite! Glejte, če se perstena posoda na železno terči, ktera se bo sterla? Mislim, da perstena. Ta si ti zakonska žena! Ako možu s hudega prideš, ga le še bolj razkačiš, dokler bi ga s tiho poterpežljivostjo na svojo stran potegnila in ga lahko okoli persta ovijala, Čujte, kar sv. pismo pravi: „Žerjavico mu boš na glavo nosila in Gospod ti bo povernil. Sever dež odžene in temen obraz

opravljivi jezik.“ Zatorej ne pozabite, zakonske žene, kar sv. Pavelj uči: (Efež. 5, 22—23.) Naj vam v tem sv. Ano za izgled postavim, ker njeni zakon je bil, kakor se lahko misli, brez vsake razpertije, naj vam pa tudi sv. Monika v izgled posneme bo; od nje se bere: (Dj. svetn. I. del p. 456: „Njeni mož . . . k sebi vzel.

3. Še eno mi na sercu leži, da bi vam povedal, zakaj to je tretja dolžnost pridne hišne gospodinje, ljuba pobožnost namreč in gorečnost za božje reči.

Toda skoraj bi preklical besedo „dolžnost“, zakaj to bi imelo vam tako nekako prirojeno biti, da ste tako rekoč ognjišče pobožnosti za vse domače in jih ogrevate za tisto, kakor solnce na nebu, ki svoje zlate žarke razseva po mrtvi zemlji in glejte, zemlja se iz zimskega spanja zbudi, na novo oživi in začne roditi svoj sad. Tako pa lahko tudi ve, hišne gospodinje! ako to svojo dolžnost razumite in si živo k sercu vzamete, svojega moža in otroke in družino vnete za pobožno življenje; ako jih neprenehoma opominjate, budite, napeljujte, prosite, posebno pa z lastnim lepim izgledom jim naprej svetite, da vaše pobožne dela vidijo in hvalijo Očeta, ki je v nebesih, pa tudi nasledujejo po vaših lepih stopinjah, ki so stopinje zveličanja. Oj to bi vam danes najbolj goreče priporočil na sv. Ane god, ki nam je na svet porodila pobožnosti najžlahtnejši sad pa tudi ogledalo, devico Marijo, katera bodi češčena od vseh jezikov; da po izgledu sv. Ane naj učite svoje može, svoje otroke in vse domače Boga se bati, ga ljubiti, mu služiti s priprostim srcem, njegovo čast poviševati in tako skerbno delati za zveličanje svoje, ki nam je obljubljeno, ako na tej revnej zemlji stanovitni ostanemo v službi večnega Boga.

Toda ne zdi se mi treba, vas, kerščanske hišne matere! še le opominjati k temu, ker lepo število vas, ki ste se danes tukaj v cerkvi sv. Ane, svoje patrone, k njeni časti zbrale, mi je priča, da ste živo vnete za čast božjo in izvoljenih svetnikov in svetnic božjih; lepo število vas, ki ste pri družbi za hišne matere v vaši fari vpisane in danes tukaj svojo pobožnost opravljate, mi je veselo zagotovilo, da ljuba pobožnost v tej fari še cvete, dokler so hišne matere za božjo reč še tako vnete. Zdi se mi, da, kolikor vas je kerščanskih hišnih gospodinj, toliko aposteljnovidim pred seboj, ki bote nosile luč bočjega spoznanja po vaseh, hišah in kočah, razsvitljevale svoje domače, ogrevale za vse dobro, odvräčevale jih od hudega, nagibovale pa k temu, kar Bogu k časti, dušam pa v zveličanje služi, da bode v vseh rečeh Bog hvaljen, kateri je češčen v svojih svetnikih in vse hvale vreden od vekomaj do vekomaj.

Sklep.

To le imate tedaj svoje trojne dolžnosti, proti pohištvu, proti svojemu možu, proti Bogu, da jih zvesto spolnujete svoje žive dni

in tako hišno srečo na terdo podlago stavite. — Le samo to vam povem, dajte mi dosti pridnih zakonskih žen in gospodinj in hišnih mater in celi svet si upam na boljše predelati, celi svet bo novo obličje dobil. Kakor je zemlja rodovitna mati in nas vse po božji gnadi redi, tako ste tudi ve, kerščanske gospodinje! zveste rednice celega človeštva, ako svojo velevažno dolžnost zastopite. Bodite torej posnemavke sv. Ane in po njenem zgledu si prizadevajte biti pridne gospodinje, ljubeznjive zakonske žene, pobožne hišne matere in bote tudi ž njo vred povišane v božjem kraljestvu. Amen.

Pridiga za god sv. Urha.

(Posnemajmo cerkev patrone; gov. Ant. Žlogar.)

„Ako ste otroci Abrahamovi, delajte tudi Abrahamova dela.“ (Jan. 8, 39.)

V v o d.

Spomin popolnoma pravičnega obhajati je za vsacega kristjana, ki se še tu na zemlji pripravlja in spopolnuje, prav spodbudno opravilo. S pogledom na veličastvo, katero so si naši nekdanji sobratje priborili, se tudi mi duševno povzdignemo, se v dobrem pokrepčamo in se bolj zavedamo svojega imenitnega poklica. — Kakor zremo proti goram in občudujemo njih verhe, ko se leskečejo v zlatem solncu; kakor se gore vzdigujejo nad zaduhlimi nižavami ter v nas želje vzbujajo, da bi se gori na nje podali in pili na njih višavah čisto sapo ter pozabili pozemeljske skerbi in posvetno veršenje; — ravno tako, ljubi moji! kakor gore na zemlji, se vzdigujejo svetniki božji v cerkvi Kristusovi. — Zato zremo k njim, slavé jih in občudovaje, se veselimo njihove velikosti in veličastva, in v nas se obudi blagi sklep jih posnemati, enaka dela doprinašati, isto poterpežljivost v terpljenji, isto stanovitnost v dobrem kazati, kakor svetniki, ki so bili z nami enake natora, živeli v tisti cerkvi in nobenih drugih pomočkov niso imeli k svetosti, nego tiste, kateri se nam vsem ponujajo.

Da bi se teh svetnikov toliko ložej spominjali ter si njih lepe čednosti predočevali, da bi se v dušnih in telesnih potrebah zatekli k njim, kot svojim priprošnikom, zato so si kristjani od nekdanj postavljali hiše božje ter jih posvetili kateremu zmed nebrojnih svetnikov. In tako so tudi vaši spredniki sezidali to mično cerkvico ter si izvolili za posebnega varuha sv. Urha, čegar praznik danes obhajamo.

In dan cerkvenega patrona se s posebno slovesnostjo praznuje,

veselje prešinja dotične občane, ker se je zopet približalo godovno njih posebnega varuha. — In gotovo imamo tehten vzrok radovati se ob takem dnevu, ako pomislimo na lep namen in veliko korist, katero sklepa sv. cerkev z obhajanjem tacih praznikov. Ona nam tako rekoč pred oči postavi čisto zerkalo, v katerem naj se ogledujemo, zerkalo prelepih čednost našega varuha, zerkalo njegovega veličastva v nebesih; da bi se mi tem voljnejše po enakem lepem zgledu ravnali.

Da bomo torej koristno in po namenu sv. cerkve obhajali dneve posvečene raznim svetnikom, hočemo prevdariti:

- I. Kaj so cerkveni patroni ali varuhi; in
- II. Kaj imamo misliti o varstvu sv. Urha?

I. del.

Godovno ali varstvo ni nič družega, kakor slovesni spomin tega ali onega svetnika, v čegar čast je kaka cerkev za to posvečena, da bi se dotični verniki sprejemljive in vredne storiij z zvestim posnemanjem njegovih čednost, njegovega posebnega varstva, t. j. priprošnje pri Bogu.

a) Tako lepega soglasja in lepe zveze ni najti v nobeni družbi, kakor v cerkvi Jezusovi. Svetniki tam gori v — zmagovavni, duše v očiščevanji — terpeči, in mi tu na zemlji — v vojskovavni cerkvi smo vsi skup le ena družina „božje kraljestvo“. Mi vsi med seboj, — svetniki v nedesih, duše v vicah in pravoverni na zemlji — vsi smo otroci, sinovi, hčere, bratje in sestre enega Očeta, ki je v nebesih. — Svetniki tam zgoraj — poveličani in poslavljeni tam v boljši domovini — gledajo na nas; in mi — tu še bojuje se v solzni dolini — gledamo k njim gori. Vseh nas objema le ena vez sv. ljubezni in dolžnosti, postave in pravice. Zavoljo te tesne zveze imajo svetniki do nas, in mi do njih medsebojne dolžnosti in pravice. — Še posebna razmera pa vlada med cerkvenimi patroni in dotičnimi verniki — razmera staršev ali gojiteljev do njim podložnih otrok ali gojencev; t. j.: vsaka kerščanska občina mora v cerkv. patronu videti — podobo skerbečega pa tudi tirjajočega očeta — očeta z dolžnostmi, pa tudi s pravicami.

α) Dolžnosti, ktere morajo svetniki sploh, posebno pa cerkveni varuhi proti nam skazovati, so: Priprošnja pri Bogu, varstvo in pomoč v vseh razmerah življenja, s kratka: dušna očetovska ali materna ljubezen. — Te dolžnosti pa tudi svetniki prav zvesto spolnujejo — ravno zavoljo tega, ker so sveti, ker zanemarjenje v nebesih ni več mogoče. Ker pa pravica božja hoče, da se nebesa samo ne darujejo, ampak zaslužijo; zato tudi svetniki združujejo svojo pomoč z lastnim delovanjem in prizadevanjem človekovim.

β) Pravice ali zahtevanja, ktera svetniki lahko stavijo na nas, in iz obzira na božjo pravičnost, ki tirja, da se nebesa zaslu-

žijo, tudi staviti morajo, so enako velike, različne in važne, kakor dolžnosti, ktere moramo do njih spolnovati.

b) V obziru svetnikov pa imamo, ljubi kristjani,

α) dolžnost hvaležnosti do Boga; ker so oni le po Bogu sveti postali, a brez Boga so nič. To hvaležnost lahko na mnoge načine kažemo. — Če se čudimo nad čednostmi svetnikov, s tem molimo vsemogočnost božjo, ki s slabim orodjem doprinese velike reči. — Če stermimo nad čudeži, ktere je Bog na prošnjo svetnikov delal, s tem slavimo vsemogočnost in modrost božjo, ki se je tako veličastno razodela pred ljudmi. — Če se veselimo nad spreobernenjem, ki se je godilo po njih iskrenih molitvah in oznanovanju božje besede, častimo božje usmiljenje, ki nikdar ne počiva da bi zmotene ovce ne poiskala in zveličala, kar je bilo zgubljenega. — To veselje, ktero občutimo zavolj tega, ker je Bog velike reči svetnikom skazal, nas nagiblje k hvaležnosti in si mislimo, da, ker je njih tako k blagoru pripeljal, bo na njih prošnjo tudi nas tje gori vodil.

β) Druga dolžnost nam naklada pametno premissljevanje življenja svetnikov. — Rekel sem, da pametno premissljevanje, ker ni vsako branje razumno, koristno. — Ako beremo čudeže, ktere je Bog na verno molitev svetnikov delal; ne smemo teh djanj pripisovati moči svetnikov samih, ampak samo in edino vsemogočnosti božji — veličastvu Jezusa Kristusa — kot edinemu studentu vseh pravih čudežev. — Če raji slišite o čednostih svetnikov, kakor o popolnosti božji, če raji berete životopise svetnikov kakor življenje in terpljenje Jezusovo, če raji o ponižnosti in miloserčnosti svetnikov kakor o poterpežljivosti in ljubezni Jezusovi kaj izveste, če vas bolj veselé prazniki svetnikov kot Gospodovi, z eno besedo, če vas častenje svetnikov bolj zanima, kakor Jezusovo; — nič ne dé, ker vi veste, verujete in upate: da po njih priprošnji, po njih posedovanji smete upati od Boga uslišanje svojih prošenj. Pa grešen človek nekako trepeče naravnost stopiti pred samega Boga, raji se oberne do njegovih služabnikov, do njegovih izvoljenih, ki bodo gotovo prej omečili, kakor prijatelji božji, njegovo očetovsko serce. — Saj se še na zemlji ne upamo k imenitnim gospodom pred obličje stopiti, ampak iščemo posredovalca.

γ) Dolžnost imamo, pridno in nepretergano po zgledu svetnikov misliti in delati, ali njih zgled posnemati. — Če se mi zarad častenja svetnikov za pobožne, dobre kerščanske ljudi deržimo, akoravno imamo nevoščljivo, maščevavno, neljubeče serce, in dolžnosti svojega stanu zanemarjamo in tako živimo, da ravno nasprotuje izglednemu življenju svetnikov, je to silno napčno.

Ako nas častenje svetnikov ne poboljša, poterpežlivejših ne stori, modrejših in popolnejših, ni prava pobožnost. Pobožnost k svetnikom ni prava koristna, če vedno ne rastemo v ljubezni do Boga, v zatajevanji, iskanji božjega kraljestva, dobroserčnosti do svojega

bližnjega. — Bog, kristjanska čednost, zveličanje to je glavna stvar naše vere, glavna stvar našega upanja, glavna stvar naše ljubezni, sploh glavna stvar našega mišljenja in hotenja. Če nam torej po častenju svetnikov — Bog, kerščanska čednost, zveličanje postajajo vedno ljubši, dražji, važnejši, je to pravo, vrejeno, koristno častenje; ako pogrešamo teh lepih sadov, je to napačna, brezkoristna — le besedna pobožnost.

Zato se izprašujte, dragi kristjani ob vsakem prazniku, ktere čednosti svetnikove najdete v sebi, čegar posebni častivei hočete biti. Sploh naj vam bo vsak svetnik čednostni izgled, predpoda vašega obnašanja; ker le potem bote po namenu in misli sv. cerkve praznike svetnikov sploh in posebej cerkvenih patronov koristno in zveličavno obhajali; in le tedaj bodo svetniki v življenji in smerti vam na strani stali s svojo mogočno priprošnjo pri Bogu, z varstvom in pomočjo, le tedaj vam svojo očetovsko in materno ljubezen skazovali.

II. del.

Kar sem sploh rekel o cerkvenih patronih in njihovih praznikih, to posebej tudi velja o varstvu sv. Urha.

Kdo pa je bil sv. Urh, vaš cerkveni patrou? — In kaj naj bode te vi kot njegovi posebni častivci in (gojenci) varovanci? To ste dve velevažni vprašanji, od kterih je odvisen, ako se prav premislite, naš prihodnji blagor, naše zveličanje; ker ni zadosti, da samo zremo podoba sv. Urha, ali z besedo kaj molimo in pobožno občutimo, treba je tudi roko pokladati na serce ter se prašati, ali tudi delamo po zgledu sv. Urha, ali posnemamo njegove lepe čednosti in lastnosti? Životopis sv. Urha pa posebno 3 krasne lastnosti preslavja: njegov dar čudeže delati, njegovo dobrotljivost in njegovo gorečnost, posebno v oznanovanji božje besede.

a) Sv. Urh ni bil le v škofijski časti, ampak tudi v delanju čudežev pravi naslednik aposteljnov. — Kar je nekdanj apostelj Peter govoril judovskemu zboru v Jeruzalemu: „Čujte vi pervaki ljudstva, in vi starašine Izraelja! Ta mož le, ki je bil, kakor vi vsi veste, hrom od rojstva sem, ta mož je bil od mene ozdravljen v imenu Jezusa križanega.“ (Po Dj. apost. 4, 8–10.) Kaj enacega je mogel sv. Urh reči svojim verstnikom. Koliko neozdravljivih bolezni je on ozdravil z znamenjem sv. križa? Hromovim dal porabo njih udov nazaj? Ne bom našteval še mnogo čudežev, saj tako delanje čudežev ni k zveličanju potrebno. — Ne, dragi moji, Bog od nas ne zahteva, da bi s sv. Petrom ali s sv. Urhom delali čudeže po znamenju sv. križa, ali v imenu Jezusa križanega; ali to pa tirja od nas, da vselej, ko se zaznamovamo s sv. križem, pri tem kaj kerščanskega mislimo in občutimo. Ali povejte mi: kaj vam koristi

sv. križ, če zraven nič ne mislite in občutite? Pri pokrižanji tolikrat govorite α) „V imenu Boga Očeta!“ Pa kaj pomaga izgovarjanje besede „Oče“ — če ne mislite pri tem na njegovo očetovsko ljubezen do vas in ne spominjate na otroške dolžnosti do njega? — β) Kaj vam pomaga izgovarjanje besed: „In Sina“, če se ne zmisлите na poterpežljivost, pokorsčino terpečega in umirajočega Jezusa? — γ) Kaj pomaga reči: „In sv. Duha“, če se pri tem ne spomnite: „Božji tempelj, tempelj sv. Duha sem, in v trenutku, ko ga omažeževam s smertnim grehom, se odtegne od mene sv. Duh in satan objame moje serce.“ — Same besede in zunanje znamenje ne zadostuje, je nič, ako tega ne sprejme naš um in serce nič ne občuti, ako nas kerščanske misli ne prešinjajo; le potem bo zaznamovanje s sv. križem tudi pri vas delalo čudeže v naše zveličanje.

b) Kakor jasna zvezda na nebu sveti se druga lastnost sv. Urha njegova (dobroserčnost), dobrotljivost. — Že po svojem rojstvu bogat grof in kot pozneji škof augsburški je imel obilno premoženje: ali to je obračal za zidanje in popravljanje poškodovanih ali razdanih cerkev — takrat 955 so silno divjali Madjari po tistih krajih — ali deloma v podporo revežev, katerih je bilo toliko po tej vojski, katerim je stanovanje, obleko, živež in vse potrebe preskerboval. V njegovem sercu je živo plamtel nauk Jezusov, ljubezen do bližnjega ga je nagnila k varčnemu priprostemu življenju, da bi le druge bogateje obdaroval. Dobrote, miloserčnosti skazovati, je bilo njegovo največje veselje, na zemlji, saj se je spominjal, da je pisano: „Veliko boljše je dajati, kakor prejemati.“ (Ap. Dj. 20, 38.)

In ako se zdaj vprašamo: Ali imamo količko enakost s sv. Urhom; ko tako malo mislimo dobro storiti v potrebi? Prav je, ako zbiraš premoženje in zaklade na pošten, pravičen način; ali gorje ti, če revnih sirot in nadlog, če svojega stiskanega soseda ne podpiraš, če v dobre namene nič ne storiš, ampak le svojo poželjivost paseš, in strežeš svoji ošabnosti in nezmernosti. Vedi, da boš račun dajal o svojem imetju tistemu, kterega pustiš v svojem revnem sobratu stradati, žejati in nadloge terpeti! — „O moj sin — djal je pobožni Tobija svojemu sinu — ne obrni svojega obličja proč od siromakov; ako imaš dosti, daj dosti, ako imaš malo, si prizadevaj tudi od malega rad podeliti; — zakaj to je zaklad, kterega tat ne vzame, moli in rja ne sne.“

c) Ozrimo se še na njegovo gorečnost. — Kako rad bi bil ta sv. apostelj, drugi Frančišk Ksaverij — svojo kri pretil, da bi bil s tem vsaj eno dušo Bogu pridobil! Noben letni čas mu ni bil preoster, nobene gore previsoke, noben sneg ne preglobok, nobena reka tako deroča, nobena težava ne prevelika, ktere bi ne bil premagal, da bi bil pospeševal čast božjo ali zveličanje človeške duše. — To gorečnost je kazal seobno pri oznanovanji božje besede. Kar

je apostelj Pavelj pisal novospreobrnjenim Korinčanom; to je mogel tudi sv. Urh v svoji škofiji živečim vernikom reči: „V Jezusu Kristusu sem vas jes po evangelji prerodil,“ (I. Kor. 4, 15.) kterega je oznanoval brez prenehleja. Kolikokrat je pri obiskanji svoje škofije 3, 4krat na dan pridigoval. In če mu je od velikega prizadetja kri pri sercu zastajala, da ni mogel več glasno govoriti, je samo z bledim obrazom, povzdignjenimi rokami, solznimi očmi, z nepremakljivim pogledom v nebesa pridigoval. Zadosti živo je bilo oznanovanje božje besede, ktero je sijalo iz svetosti njegovega obličja, njegovo po postu in po zatajevanju onemoglo telo je glasno govorilo in mečilo serca poslušalcev. (Zgled, kako je nekđaj s križem v roci nespokornežem pridigoval v Hungari.)

Sklep.

Take lepe lastnosti, taka gorečnost, usmiljenost in dobroserčnost, da one so zaslužile neminljivo plačilo, ktero pa tudi prečista duša sv. Urha že črez 900 let vživa pri Jezusu Kristusu v nebesih. Nekđaj je imel se na zemlji boriti, terpeti, zdihovati, kakor mi: a nehal je njegov boj, terpljenje, zdihovanje. Tam se raduje zdaj pred tronom Najvišjega v slavi in veličastvu, ki se ne da popisati. Tam stanuje ter nam vsem kliče: „Otroci, če hočete, da bom vaš priprošnik pri Bogu, vaš oče in varh, tedaj hoditi po potih, po kterih sem jes hodil; „bodite nasledovci Jezusa Kristusa kakor sem jes bil zvest posnemovalec Jezusa Kristusa.“ Njegovo truplo pa, ki zdaj počiva v cerkvi sv. Afre v Avgsburgu, to sv. čudodelno truplo bo enkrat ob dnevu sodbe veličastno vstalo, se bo svetilo kakor solnce na nebu ter bo poklicano vživat neizrekljivo blaženstvo z neštevilno trumo drugih zvestih služabnikov božjih.

In to veličastno vstajenje, to vekovečno življenje, to upanje vseh upanj, ta radost vseh radost čaka tudi nas vseh ljubi kristjani in se bo tudi za gotovo spolnilo, ako si bomo v resnici prizadevali po zgledu in po podobah svojih pomočnikov, zveličanih v nebesih, ravnati, tako veličastvo čaka tudi vas, varovance sv. Urha, zakaj on vedno prosi Boga, da bi bili tudi vi tam, kjer je zdaj on. Amen.

Pridiga pri žegnanji novopopravljene farne cerkve.

(Gov. L. F.)

Kako svet je ta kraj, tu je hiša božja tu so vrata nebeška.“ (I. Mojz. 28, 17.)

V o d.

Jezus gre zadnjokrat v Jeruzalem, s svojimi učenci hoče jesti zadnjokrat velikonočno Jagnje. „Pred seboj pošlje dva svojih učencev in jima reče: Pojdita v mesto in vaji bo srečal človek, kateri poneso verč vode: idita za njim in kjer noter pojde, recite hišnemu gospodarju, da učenik reče: Kje je moja gostilnica, kjer bom velikonočno jagnje s svojimi učenci jedel? In on bo vama pokazal veliko obednico pogernjeno, ondi pripravita.“ (Mark. XIV. 13—15.) — Dobro si zapomnimo vsako besedo. „Kje je moja gostilnica?“ „Pokazal vam bo obednico pogernjeno“. Drugokrat Jezus ni prašal po gostilnici, z vsem je bil zadovoljen, ali k zadnji večerji hoče svojo gostilnico, in izbral si je veliko obednico pogernjeno, čedno pripravljeno. Namenil je postaviti najsvetejši zakrament, prvokrat darovati daritev novega testameta. Tista obednica je bila prva cerkev novega testameta, zato jo hoče imeti pogernjeno in čedno pripravljeno. Veste, kaj se iz tega učimo? Volja Jezusova je, da mora kraj, kjer se ponavlja nekervava daritev, čedno, spodobno pripravljen biti, hiša božja naj bo čedna in lepa.

V II. Mojz. XXV. 8. pogl. beremo: „Naredé naj mi svetišče in prebival bom sredi v njih“, in potem napove Mojzesu, kakošno svetišče si želi; škrinjo zaveze iz dragega lesa in čistega zlata, mizo za darove iz dragega lesa in pozlačeno, skled in skledic, kadilnic in kupic iz najčistejšega zlata, svečnik iz najčistejšega zlata, in šotor iz sukane tančice, iz višnjeve volne in škerlata, z všitimi podobami in 50 zlatih zaponov.“ In to je bil le sv. šotor — za škrinjo zaveze, v kateri ste se hranili tabli z 10 božjimi zapovedmi. In ta šotor je hotel imeti tako drag in lep! Po Davidovi smerti je sin njegov, kralj Salomon Gospodu zidal hišo, tako drago in lepo, da je slovela kot čudež po širokem svetu in je bil tega vesel; 14 dni je praznovalo ljudstvo posvečenje hiše božje. Spoznali so, da se Gospodu spodobi čedno lepo svetišče.

Tudi vas vidim danes vesele in srečne, zakaj? ker se je Gospodu pripravila čedna hiša, spodobno svetišče. Po neutrudljivi skerbi vašega g. fajmoštra z vašimi darovi in s pomočjo dobrih ljudi se je vaša farna cerkvica spremenila v čedno, spodobno svetišče. Farmani! to je bilo dobro, lepo delo, katero vas samo ob sebi hvali.

Alite, ko bi vam došlo pismo od cesarja, v katerem vas pohvali, bi šlo to pismo iz roke v roko; vsak bi ga hotel videti, brati in spet brati in hranili bi ga kot svetinjo. S tim delom ste si pa dali lepše spričevalo, zapisano ne na papir, ampak s kamnatimi čerkami in veste, kaj govori to spričevalo. „Domine! dilexi decorem domus tuae: Gospod, jes ljubim lepoto tvoje hiše.“

Soseska ljubi lepoto hiše božje. To pismo pričuje od vaše vere, od vaše ljubezni do Boga, od vaše skerbi za božjo čast, verjemite to je imenitnejše spričevalo, kakor pismo od kterebody še tako mogočne osebe. Zares danes je vesel, imeniten dan za celo faro, za vas farmane, za fajmoštra in tudi sosede to veseli. Ljubite lepoto hiše božje in to se spodobi.

Spodobi se, da je hiša božja lepa in čedna, ker cerkve so:

- a) zbirališče in pribežališče vernih kristjanov,
- b) so svetišče in prebivališče najsvetejšega,
- c) so podoba vesoljne cerkve,
- d) podoba svetih nebes,
- e) izgled in podoba vsakemu kristjanu.

Kaj se iz tega učimo?

Razlaga.

Ni davno, kar sta dva učena gospoda vašo cerkev ogledovala in kaj sta rekla? Začetek te cerkve sega še v leta 1200—1300. 600 let, lepa starost — in danes jo vidite vso pomlajeno — kot čedno nevesto nebeškega ženina. Tudi na starem človeku se nam dopada čednost in praznična obleka, toliko več se to pristoji hiši božji ali cerkvi. Kaj je cerkev?

a) Zbirališče vernih kristjanov in pribežališče v sili in potrebi.

Kaj je zbirališče? kraj, kjer se ljudje zbirajo. V cerkvi se zbiramo k molitvi in božji službi. Od nekdanj so se kristjani zbirali k združenim molitvi, ker je Jezus učil: „Kjer sta dva ali so 3 zbrani v mojem imenu, sem v sredi med njimi“. (Mat. 18, 19.) Sv. Avguštin pričuje, cerkev se imenuje kraj, kjer se cerkev t. j. verno ljudstvo zbira — k božji službi. Sv. Ignacij: „Vsi naj se zbirajo k molitvi na enem mestu; naj bo le ena molitev, en duh, eno upanje, ena ljubezen, ena vera v Jezusa Kristusa.“

Po Jezusovem vstajenji so se aposteljni zbrali v Jeruzalemu. Kamurkoli so prišli aposteljni so najprej odločili kraj, kjer so se verni kristjani shajali k molitvi in božji službi. Ob času paganskih cesarjev so se shajali v skritih krajih, v berlogih, v jamah pod zemljo, in mnogokrat se je prigodilo, da so jih zajeli ajdje, jih pomorili ali vjeli in zvezali. Ko je ponehalo preganjanje in je kersčanska cerkev mir dobila, so začeli zidati čedne poslopje za hiše božje. Ko je vera bila živa in cveteča so kristjani zidali cerkve, da

se jim čudimo današnje dni. Iz tistih časov je tudi vaša cerkev. — V krajih, kjer prevlada krivoverstvo, morajo katoličani popustiti svoje lepe cerkve, ki so jih zidali pobožni predstariši in se zopet zbirali v prostih hišah, na skednjih in drugih krajih. — Katoljska cerkev je zbirališče. Tu se zbira mlado in staro, ubogi in bogati, vsi imajo pravico do tega kraja —, božja hiša je za vse. Marsikteri nima doma, se poreva po svetu — v cerkvi pa, v kateroli pride, je doma.

Cerkev je pribežališče v sili in potrebi. Pred Turki so kristjani v cerkev bežali — in Boga prosili za odvrnenje nevarnosti — ko so krivoverci divje razsajali, so starši in otroci, matere in device, mladenči in možje bežali v zavetje božje, in razdivjani kervoločniki so jih posekali da, je kri curkoma tekla po cerkvi. Kedar se je bližala kuga, ali žugala vojska, kedar so pritiskale druge šibe božje, verno ljudstvo je najrajši tekalo v božjo hišo, in pomoč iskalo pri Vsemogočnem. Stara mamka, ki je nevhaležni otroci nočejo rediti, kam beži? komu potoži svoje reve? Sem v cerkev prihiti in Jezusu potoži —. Celi teden nosi marsikteri težo v svojem sercu, v nedeljo pa pride v cerkev in z olajšanim srcem se verne domu. Drugi je zaničevan od domačih in drugih, serce mu žalosti skli; tukaj v cerkvi dobi spet mir in serčnost, ko vidi, da je ud velike družine, cerkve božje. V francoskej prekuciji so pregnali duhovne in zaperli cerkve; oh ubogo ljudstvo jih je težko pogrešalo, — bilo je razbegano in ni ga bilo, da bi ga tolažil.

Pomislite kristjani! ko bi vam zaperli cerkev, kako milo bi se vam storilo. Čakali bi, da bo zvonilo, pa ne zvoní. Ni duhovna, ni sv. meše —, ni molitve — oh! to bi bili žalostni časi! Cerkev je zbirališče — pribežališče — in ta cerkev že 600 let služi temu namenu — molilo je tukaj že več od 20 rodov, koliko molitev! — sv. meš! koliko zdihljejev, koliko solz! koliko nadlog in stisk so ti rodovi prestali. Častitljiv mora vam biti ta kraj! tukaj je vaš oče, tukaj vaša mati! Ubogajte ju, ubogajte, kedar kliče k molitvi — k božji službi, tu je vaša mati, vaš oče! sem prbežite — mati, oče tu sem pridita tožit! Sin, hči! si žalosten, tu iščita pomoči. In ker je kraj tako častitljiv, spodobi se mu lepota; naj bi se zdaj toliko rajši zbirali in pobožnejši molili.

b) Katoljska cerkev je svetišče božje — je hiša ali tempelj božji — zatorej svet kraj.

Jakobov sanj. „Resnično, Gospod je na tem kraji in jes tega nisem vedel. Tukaj ni družega, kakor hiša božja in vrata nebeška.“ Jakob tako reče, ker je videl lojtro nebeško; kaj bi imeli reči od katoljske cerkve, kjer se božji Sin daruje nebeškemu Očetu, kjer nevidno prebiva v presvetem rešnjem Telesu; kjer se godijo najimnitnejše, najsvetejše skrivnosti. Tukaj se uči in razlaga božja beseda, tukaj se deli sv. kerst, — tu se deli kruh nebeški vernim kristjanom — se sklenejo zakoni, krog cerkve se pokopujejo merličí. Skoraj vsi

farmani ste pri tej cerkvi kerščeni — poročani — bote tukaj počivali; — kedar vas že davno ne bo več, se bodo vas mešnik spominjali pri daritvi sv. meše; ali vam ta hiša ne mora biti sveta in častiljiva? Povejte, v kateri hiši bi prejemale toliko dobrot? Ravno zatorej vas tudi ta hiša mnogo uči. Kedar jo ugledate, spomnite se, tu sem bil za nebesa preroben, ali tudi za večnost skerbim? po veri živim? Tu Jezus prebiva; ali ga tudi obiščem, molim in prejmem? Tu sem obljubil zakonsko zvestobo? Kako sem jo spolnoval? Tu sem me ponesejo k pogrebu; ali se tega spomnim? Tu počivajo moji stariši; ali za nje molim? Iz tega svetišča dobivam toliko dobrot, koliko pa jes za njegovo lepoto skerbim? Zares tu je hiša božja, božje svetišče — tu je svet, častiljiv kraj.

c) Katoljška cerkev je podoba vesoljne cerkve katoljške.

Kristus je svojo cerkev lepo vredil. Postavil jo je na skalo. Peter je ta skala, vsi aposteljni so njeni stebri, Kristus sam pa njena glava in krona. Aposteljne si je izvolil in njim dal oblast učiti, zakramente deliti in svojo cerkev vižati; vernim pa naložil, poslušati in ubogati. V tej cerkvi vidite podobo vesoljne cerkve. Glejte na steni stebre in križe — podobe 12 aposteljnov — stebri se strinjajo v kroni, ondi je podoba Kristusova. Spredej oltar, — to je Kristus, ladja za verno ljudstvo — presbyterij za duhovščino, pridižnica pa na meji ladje in presbiterija, ker v pridigi stopi duhoven med ljudstvo —. Tako v vesoljni cerkvi: škofje, mešniki poklicani učiti, verno ljudstvo pa naj posluša božjo besedo. Ta red se ne sme prevreči. Kaj bi rekli, ko bi na mesto g. fajmoštra stopil na pridižnico drug človek, bi ga li poslušali? Gotovo ne. Tako v vesoljni cerkvi ne smejo drugi učiti, nego škofje in papež. Pa glejte! ravno danešnje dni hoče vsak svojo vero trositi in učiti; zatorej toliko zmote. Deržite se le tega nauka, ki ga vas učijo od škofa poslani pastirji. In če bi angelj iz nebes prišel in vas kaj drugega učil, ne poslušajte ga. Pregraja je med presbyterijem in ladjo — oboje pa vežejo duri, — zveza, ktera naj veže duhovna in verne, je sv. ljubezen v Jezusu Kristusu. Ako ljubezni ni, ne more delati duhoven, ako ga vaša ljubezen ne podpira, onemaga.

(Konec prihodnjič.)

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Č. g. inf. prošt in dekan v Tinjah, Serajnik Lovr., je imenovan za kapiteljnega dekana v Gospisveti. — Umerl je č. g. župn. Pacher Gottlieb. R. I. P.!

Terzaška škofija. Č. g. Križman Jože, znani rodoljub in slovenski pisatelj, imenovan je stalnim učiteljem verozakona v Pazinu. Č. g. Černe Fran, župnik pri sv. Jakobu, dobil je faro sv. Antona starega v mestu. Č. g. Omers Fran, duh. pomočnik v mestnej bolnišnici, je premeščen jednako službo k sv. Jakobu. — Umerl je č. g. Peternel Miha, župnijski oskerbnik v Novej vasi v Istri. R. I. P.!

Goriška nadškofija. Č. g. Juvančič Lovro je postal župnik v nemškem Rovtu, č. g. Mantoessi Iv. pa v Pertovlje; č. g. Batagelj Anton, dozd. duh. pomočnik v Štjaku je postal vikarij v Ponikvah, č. g. Kavčič Jož., dozd. duh. pomočnik v Lučniku vikarij v Št. Lorencu pri Moši; č. g. Furlani Andrej vikarij v Turjaku; č. g. Pavletič Gotard je prestavljen z Moše v Kviško za duh. pomočnika; č. g. Godnič Jož. manemisar je administrator župnije v Solkanu, č. g. Gregorčič Šim. sen. oskerbuje začasno Gradiškuto; č. g. Mighetti Karol je penzioniran; č. g. Pipan Alojzij je stopil v začasni pokoj. — Umerla sta čč. gg. Batauz Iv. in Vittori Lovro, penz. duhovna. R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Č. g. Potočnik Jan. je povišan za duh. svetovalca; č. g. Sakser Jan. pride za kaplana v Trebnje. Č. g. Tavčar Jan. gre iz Radolice za namestnika v Fužine (Weissenfels), in č. g. Kregar Fr. iz Ljubljane od sv. Jakoba v Radolico za kapl. in kateheta; č. g. Vilman Gašp. iz Mirne Peči gre za namestnika na Selo pri Šumberku, k sv. Jakobu v Ljubljano pride č. g. Resnik Josip iz Št. Ruperta. Č. g. Lampe Anton in Jereb Jože gresta v pokoj. — Umerli so čč. gg. Jerina Anton, Rus Franc in Porenta L. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Konzistorijalni svet. preč. g. Ogradi Franc je postal stolni korar v Mariboru; č. g. Smrečnik Fr. je postal župnik v Št. Ilju poleg Velenja, č. g. Voh Jernej pri sv. Martinu v Rožnej dolini, č. g. Žičkar Anton pa v Dolu. Č. g. Pignar Franc je prestavljen za kaplana v Hoče, č. g. Černko Jož. k sv. Barbari v slov. Gor. Iz Wolfsberga je prestavljen v celjski kapucinski samostan č. g. Damascen Alpen. — Umerl je č. g. Cizej Peter, župn. na Reki. R. I. P.!